

Raphael Eglin Johann Geuger Felix Wyss

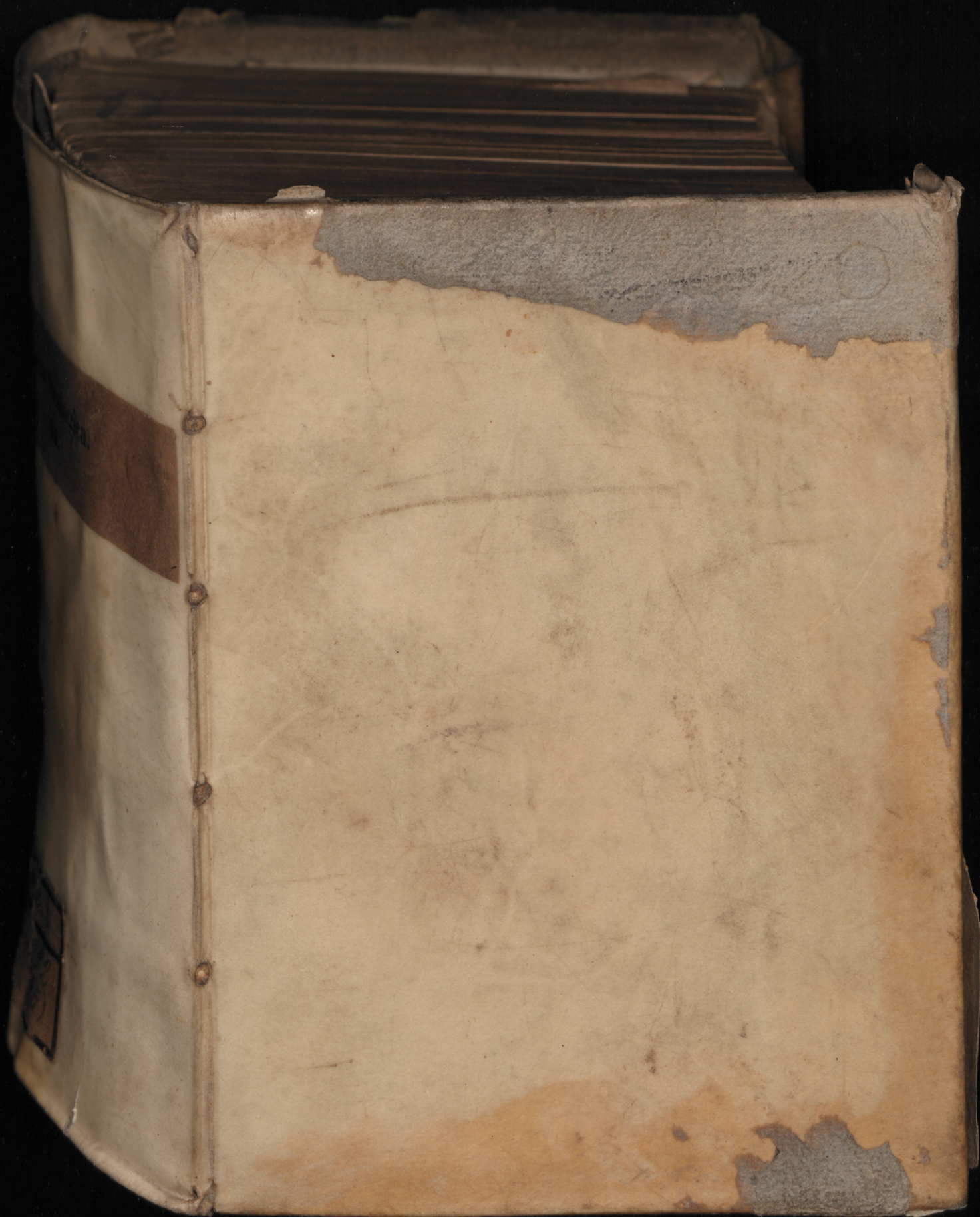
Assertio Doctrinae Orthodoxae, De Peccato In Spiritum Sanctum, Ternis Quaestionibus, Totidemq[ue] Disputationibus pertractata ...

Marpurgi: Saurius, 1617

<http://purl.uni-rostock.de/rosdok/ppn746575114>

Druck Freier Zugang

95

52^b 6.

La 1092 (95)

Tomo hoc XLVII. . continentur:

1. Dithemi Icarus Academicus Norimb 1643.
2. Acclamationes prepopitiae Academiae Genesie cum eo
discederet idem Dithemur.
3. } Orationes inauouales Academiae Ludunensis Batavoru.
4. } Polyandri. Walai. Anno: 1620.
5. } Thysii.
6. } Hommii.
7. } Sinapij.
8. Rauri Panegyrica Orientalibz linguis Traiecti ditta. 1645.
9. Hier. Welleri Consilium de studio Theol. Rostoch 1617.
10. Simile D. Joh. Quistorpii Rostoch. 1643.
11. Iusti Jone oratio de eodem argumento. ibid. 1644.
12. Dan. Heinsii. Homilia in Natalem Domini. Lugd. 1613.
13. —. In Chnsti Passionem. ibid. eod.
14. Quistorpij de Vinbu Liberi Arbitrii ep II. l. III, 4. s. 1645.
15. Samhaueni Domini gloria crucifixus. 1633.
16. —. De Melchisedeco e Gen. XII. 1634.
17. Iacobus Martini de Causa Peccati. 1639.
18. —. Analysis Capituli Mat. Romanor. eodem.
19. Orschau de tribus testibz in Terra. 1 Jo. V, 8. 1635.
20. —. De Peccato originali. eod.
21. —. Synopsis Theol. Zachariana.
22. —. ad Hebr. XII, 8. 1643.
23. —. ad Act. IV, 27. 28. 1646.

24. D. Montferus de Ecclesia. 1608.
25. D. Hamelkenig de Persona Christi. 1645.
26. D. Cothmannig de Predestinatione. Rostoch. 1692.
27. —. Pars II. —
28. Jo. Crocg de Orthodoxa Fidei Delectu Marp. 1619.
29. —. Ivano. per Europā Doctrina cum script. s. conformitas.
30. —. De Apostolici nominis causis.
31. —. De Apostolica Ecclesiarū Ivang. Doctrina.
32. —. De Catholicismo Eccl. Ivangelica.
33. —. De Antiquitate Relig. Ivangelica.
34. Gocklenii Theses Apologeticae contra Finkium. 1606.
35. —. De Analogia seu proportionē.
36. Pezelius de S. Coena Stenfurti 1602.
37. Tossani Theses contra Ivangelicos. ibid. 1605.
38. Ravenspergeri Samson redivivus. ibid. 1619.
39. Heyderi Ruae quæstionum Theol. Chaynurgi. 1611.
40. Eglini & Generalovici Christi. ibid. 1608.
41. —. De Fide iustificante. ibid. 1617.
42. —. De Peccato in Spiritum s. cod. 44 B. Crocg de Pecc. de Baptismo.
43. —. De Predestinatione. ibid. 1619.
44. Conradig Vorshig de Idolatria Pontificiorum in cultu Iuriani.
45. —. Ibid. Stenfurt. 1608.
46. —. De Idolatria eorundē in cultu sanctorum.
47. —. —. In cultu Imaginum.
48. —. —. In cultu ipsius Pontificis.

49. P. Petri Roeshii Soc. Jes. Disputatio Paradisiaca
50. Corradi Vossii Oratio Apologetica in
pleno confesſu Ordinum Hollandiae et Westphaliae
Gita. Hartmanni. 1612.
51. Ebelius de Generatione et Corruptione Hom.
Giese. 1646.
52. — De Anima Hum. Simplicitate. 1644.
53. — Decade IV. Conclusionum metaphysicarum. 1646.

A - Q

16

35

30

A - C

20

40

A - B

—

A - B

35

B - 36

A - 30

A - C

A - 30

A - B

A - 30

A - B

A - 30

A - B

A - 30

A - B

A - 30

40

128

72

A - 30

A - 30

19

16

32

A - G

A - 30

A - C

A - 30

A - C

A - 30

A - C

A - 30

A - C

A - 30

A - C

A - 30

A - C

A - B

A - C

A - C

A - C

65

A - C

48

A - 16

A - 16

A - C

A - C

A - C

A - B

A - 16

51

24

24

20

ASSERTIO DOCTRINÆ

Orthodoxæ,

DE

PECCATO IN SPIRITUM
SANCTUM,

TERNIS QUÆSTIONIBUS, TO-
tidemq; Disputationibus pertractata:

Quarum primâ explicatur, *Quidnam illud sit, quidve non sit? præmissâ Protheoriâ;*
Alterâ, *In quos hominum cadat, nec ne? Tertiâ, Quod sit inter peccata fidelium,*
& peccantium in Spiritum Gnorisma, sive discrimen Practicum; unâ cum addito
eodem parænetico pietatis paroxysmo, nec non solutione locorum
in speciem pugnantium;

IN ILLUTSRI ACADEMIA MARPURGENSI,
Συζητησῆς publicæ subjecta, ac solenniter discussa,

AUTHORE, AC PRÆSIDE,

RAPHAELE EGLINO-ICONIO, TIGVRINO,
S. Theolog. D. & Professore ordinario;

RESPONDENTIBVS ORDINE,
diversis temporum intervallis,

M. JOHANNE GEUGERO, SPANGENBERGENSI HASSO:

FELICE WYSSIO, TIGURINO, P. L.

M. PAULO ANDREÆ-PETRI KINDIO, Schmalkaldensi Hasso:

Hebr. 10. v. 32.

Horrendum est incidere in manus Dei viventis.

MARPURGI,

Apud Jonam Saurium, Anno M. DC. XVII.

NOBILISSIMIS,
AMPLISSIMIS, CONSULTIS-
SIMISQUE VIRIS,
ILLUSTRISSIMI, POTENTISSI-
MIQUE PRINCIPIS, AC DOMINI,
DN. MAURITII,
HESSIAE LANDTGRAVII, &c.

*Consiliariis intimis, Academiae Marpurgensis, pro tempore,
Visitatoribus, ac Commissariis Magnificis;*

DN. REINHARDO SCHEFFERO, Supremo Hessiae Cancellario,
DN. BERNHARDO AB HEWEL, Illustris. Principis Aula Praefecto,
DN. CASPARO MEUSCHIO, interiori Illustrissimi Secretario,

DELEGATIS:

NEC NON,

DN. JOANNI à LYSINGEN, Praesidenti;
DN. JACOBO JUNGMANNO, JCro. Cancellario;
DN. NICOLAO FRID. TAURELLO, Secretario Cancell. Marpurg.

DEPUTATIS;

DOMINIS PROMOTORIBVS, AC FAVORIBVS,
omniobservantiae cultu prosequendis;

TRIGAM HIEROGYMNASMATUM HANC,

unâ cum Reuerendo, & Clarissimo Dño Authore & Praefide,

ὁμοθυμαδὸν Sacram faciunt,

M. Ioannes Gengerus, Spangenbergensis Hassus;

Felix Wyssius, Tigurinus, Poëta Laureatus;

M. Paulus Andrea-Petri Kindius, Schmalkhaldensis Hassus,

RESPONDENTES.

M. DC. XVI

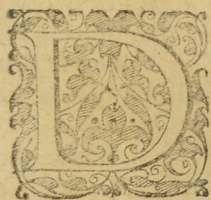
ASSERTIONIS
DOCTRINÆ ORTHO-
DOXÆ DE PECCATO IN
SPIRITUM SANCTUM,

*Disputatio prima, continens Protheoriam, cum Quæstione prima: Quidnam
peccatum in Spiritum sanctum sit? & quid non sit?*

RESPONDENTE,

M. JOANNE GEUGERO, SPANGENBER-
GENSI HASSO.

THESIS I.

LECTUS ILLE CHRISTI DISCIPULUS, I. JOHAN. 5. 16.
*Si quis viderit, (inquit) fratrem suum peccare peccatum non ad
mortem, petet, & dabit ei vitam, peccantibus non ad mortem.
Est peccatum ad mortem: non dico, pro illo (peccato) ut roget.
Cui distinctionis causâ subjungit: Omnis iniquitas pec-
catum est, & est peccatum non ad mortem. & c. 17.*

II.

Quibus verbis de irremissibili illo in Spiritum Gratiæ peccato, distin-
cto à cæteris omnibus, Evangelistam loqui, cordato dubium est nemi-
ni: Siquidem, *Non dico, (inquit) ut pro illo (peccato) quis roget; Immo, ut à
cæteris peccatis hoc, tanquam singulare, discerneret, atque sejungeret:
Est peccatum ad mortem (inquit) & contrà, Est peccatum non ad mortem: omnis
videlicet iniquitas reliqua, exceptâ unicâ in Spiritum Blasphemiam.*

A 2 Pec-

Peccatum igitur in Spiritum Sanctum, non modò singulare est, sed etiam simpliciter irremissibile, sive ad mortem; ideoq; omni spe veniæ, ac pœnitentiæ, semel perpetratum, in æternum caret: cæteræ verò iniquitates sunt & ipsæ omnes peccata, sed non simpliciter ad mortem, hoc est, non omni spe veniæ destituuntur prorsus: sed per Dei gratiam remissibiles fiunt pœnitentibus, per & propter Agni sanguinem, verâ fide perceptum.

Cæteroquin omne peccatum in sese, & sui naturâ, promeretur mortem, sive Originale id sit, atq; inhabitans, hoc est, tum primû à Protoplastis commissum, tum à primo ortum, id est, per traducem ad nos propagatum (*Per unius enim offensam mors regnavit per unum*, Roman. 5. 17. Item quæ *Eramus omnes filij in naturâ, ut & reliqui*, Eph. 2. 3. *Concepti videlicet & nati in peccatis*, Psal. 51. 7.) sive peccatum sit Actuale. Omnes enim affectiones in (non renatorum) *membris vigent ad fructum ferendum morti*. Rom. 7. 5. Gal. 3. 10.

Nam quòd inter mortalia peccata, & venialia distinguunt (non quidem in sese considerata, tanquam talia sint suâ naturâ) sed renatorum respectu, quatenus in luctâ Spiritus adversus Carnem quandoq; etiam veri fideles graviore aliquâ præoccupantur offensâ (ut videre est in Davide, & aliis, Galat. 6. 1. 2. Corinth. 12. 21.) sanè dicimus, quamdiu tales ab operibus carnis manifestis non desistunt, nec super impuritate & proterviâ suâ pœnitentiam agunt, tamdiu condemnationi obnoxios, regnum Dei hæreditare non posse, donec resipiscant: quòd pertinet disciplina Ecclesiastica ad præcavendum, ne scandalosè viventes fraude peccati, ad nos circumcingendos proclivi, indurentur, 1. Cor. 5. 5. & cap. 6. 9. 2. Corinth. 13. 2. Galat. 5. 21. 1. Timoth. 5. 20.

Dominus enim semetipsum pro nobis non tantum dedit, ut redimeret nos ab omni iniquitate: sed etiam ut purificaret sibi populum peculiarem, zelotem bonorum operum. Tit. 2. 14. Etenim in Christo Jesu nihil valet, nisi nova creatio. Galat. 6. 15. quæ nequaquam est nova (provt novam esse oportet) nisi ambulemus secundum novitatis regulam; Nam si Spiritu vivimus, Spiritum etiam incedamus. Galat. 5. 25.

IN SPIRITUM SANCTUM.

VII.

Multò minùs connivendum est, si qui sibi falsò persuadent, se salvos fore, qualicunq; tandem mentis assensu credant, Christum esse Servatorem (*Nam & Demones credunt DEUM esse, & horrescunt.* Jacob. 2. 19. Nec defunt, qui proficiuntur se DEUM scire, quem factis negant. Tit. 1. 16.) sed oportet insuper per cordis, ac voluntatis nostræ immutationem, ex efficaci tractu cœlestis Patris Christo ita nos inferi, ut simus in illo, qui verax est, ideoq; in luce ambulemus, sicut ipse est in luce. 1. Joan. 1. 2. & cap. 5. 20.

VIII.

Itaq; hæc demum vera illa justificans, & salvifica fides est, quæ per Spiritum Sanctum ex verbo Dei concepta, nobisq; indita, non inhæret soli menti, sive intellectui: sed fiduciam in converso corde parit, & voluntatem nostram in obsequium Spiritus trahit; quippe salutarem illam Evangelii in nobis efficiens pœnitentiam, & per charitatem operans, non verbo & linguâ, sed opere & veritate, 1. Johan. 3. 18. Quo sensu Apostolus fidem per charitatem ἐν ἐργῶ καὶ πρὸς ἐλέω exigit, hoc est, non tantum vivam actum primo, sed etiam operativam, quo ad actum exercitum, sive secundum, ut Spiritus prævaleat carni. Gal. 5. 6.

IX.

Sola enim hæc vera illa Plerophoria est, quâ cor nostrum nos nō condemnât, quâq; Dominum Jesum, cum omnibus ejus beneficiis, ad salutem requisitis, sic apprehendimus, ut per & propter ipsum non solum justificemur in conspectu Dei, *absoluti ab omnibus peccatis, & ab omni eo, à quo per legem Moysi absolvi non poteramus,* Act. 13. 38. 39. (*nam in Christo, qui caput nostrum est, sumus & habitu & actu nobis imputato, plene consummati, ac perfecti.* Coloss. 2. 10.) sed etiam ita ipsi implantamur, ut cum eo coalescamus, & conformemur ad ipsius imaginem, radicati, & fundati in charitate, & de facto jam Spiritu actiones corporis mortificantes. Rom. 6. 5. & cap. 8. 13. 29. Ephes. 3. 17. 18.

X.

Quamvis enim constitutis sub gratiâ (ut clarè docet Apostolus, Rom. 6. 14.) peccatum dominari nequit, nempe totaliter eis prævalendo, omnemq; ὁμοιωσις Spiritum penitus in eis abolendo (semper enim lignum fumigans per DEI gratiam remanet, quod non extinguitur; nec:

A. 3. calamues

DE PECCATO

calamus quassus prorsus confringitur, Esai. 42. 1. Matth. 12. 20. ut infra dicitur pluribus) tamen quia ad salutem non sufficit, actum primum spiritualis vitæ non ad omnem in nobis deleri penitus, sed oportet eundem rursus instaurari, per renovationem Spiritus, ut consequatur energia actus secundi per mortificationem veteris Adami, idcirco nemini securitas peccandi, nec licentia carni, datur.

XI.

Quinimò gravissimè interminatus Apostolus. *Ne quisquam (inquit) vos seducat inanis verbis. Propter hæc enim venit ira Dei in filios contumacie, Ephes. 5. 6. 14. Quia hi demum sunt filij Dei, qui Spiritu Dei aguntur, Rom. 8. 14. Unde & pax (inquit) & misericordia Dei super ambulantes secundum (novæ creaturæ) canonem, & super Israël Dei Gal. 6. 16.*

XII.

A manifestis igitur operibus carnis, eorumq; passionibus, & concupiscentiis, Spiritum in nobis non modò contristantibus, sed & regimen ejus excutientibus, arctè nobis cavendum est (hæc enim verè lethalia sunt in eis ambulantes; unde ab aliis dicuntur peccata regnantia, non quidem totaliter: sed tamen, quamdiu per renovationem Spiritus non serià emendantur poenitentia, tamdiu faciem Dei videre non possunt. Heb. 12. 14.) quæ merito à peccatis non regnantibus, nec regimen Spiritus excutientibus, distinguenda sunt, quæ dixerunt venialia, *In multis enim labimur omnes, & justus quoq; in die septies cadit, & resurgit, Jacob. 3. 2. Proverb. 24. 16.*

XIII.

His ita prætheorias causâ præmissis (quorum usus in progressu disputationum nostrarum patebit) nunc ad Quæstionem gravissimam, quæ nulla major, neq; difficilius visa est Augustino, Sermon. 81. in Matthæ. aggrediemur: *De Peccato videlicet in Spiritum Sanctum*: Dogmate, ut ad salutis nostræ certitudinem & stabilimentum non parum attinente, ita adversus tentationes Satanæ scitu pernecessario; ideoque hæud obiter, neque segniter tractando, præsertim cum novis controversiis hodie non vacet.

XIV.

Primum igitur *ὡς ἔστι*, perspicuum ex Scripturis faciemus, *Quid nam propriè, ac verè sit peccatum illud, atq; blasphemia in Spiritum Gratie; quidne non sit*

IN SPIRITUM SANCTUM.

7

fit: Deinde in quos hominum cadat, vel cadere nequeat: Deniq; , quod sit discrimen inter peccata fidelium, & peccantium in Spiritum, unâ cum Parenesi & solutione locorum in speciem contrariorum. Dominus Jesus, qui vita, veritas & vita est, suo Spiritu nobis adsit, nostroq; instituto benedicat.

XV.

Afferimus igitur, peccatū, siue blasphemiam in Spiritum Sanctum esse *ἡ ἀπορία*, siue Prolapsum (verbo enim prolabendi expressè utitur Apostolus. Hebr. 6. 6.) non iam contra Legem propriè commissum: sed adversus Evangelium, hoc est, fidei Christianæ doctrinam, miraculis iam olim confirmatam, nempe quoad fidei ejus fundamentum adæquatum: non quatenus in Filium hominis peccatur, siue per ignorance[m] veritatis Evangelicæ nescienter: siue per carnis infirmitatem invitè: sed *ἐκ συνήσεως*, post acceptam veritatis cognitionem, ideoq; scie[n]ter, volenter in ipsum Spiritum Gratiae effusum, testificantem tum verbo foris, tum lumine Gratiae intus, Hunc JESUM esse CHRISTUM, DEI Filium: & hunc esse TESTAMENTI SANGVINEM, per quem fuerant sanctificati, & quem in contumeliam Spiritus conculcant, & scientes volentes profanum ducunt;

XVI.

Itaq; Spiritu Gratiae mendacii arguto, ex merâ malitiâ & odio veritatis agnitæ, non est adhuc hostia pro peccatis reliqua, cum non sit aliud Nomen sub cælo, quod datum sit hominibus, per quod oporteat servari. Acto. 4. 12. Proinde remissio nulla: nullus renovationi denuð ad resipiscentiam relinquitur locus: sed horrenda quædam iudicii (æterni) expectatio, & ignis zelus, qui devoraturus est adversarios. Matth. 12. 31. 32. Marci. 3. 28. Luc. 12. 10. Hebræ. 6. 4. 6. & cap. 10. 26. 27. 29. 1. Joh. 5. 16. 17.

XVII.

Definimus igitur peccatum, siue blasphemiam in Spiritum sanctum, quod sit prolapsus contradictionis voluntariæ, adversus veritatem Evangelii, miraculis confirmatam, de fidei fundamento adæquato, post acceptam ejus noticiam commissus in Spiritum Sanctum, ex testificatione ipsius Spiritus per verbum antegressam; Unde & doctrinæ veræ persecutionem, & falsæ propugnationem scienter volenter susceptam, in fundamentalibus fidei ex odio veritatis in se continet: Quæ contumelia in Spiritum Gratiae effusa, simpliciter est irremissibilis, & resipiscentiæ expers, eò quod Filius Dei conculcetur, & sanguis Testamenti,

per

DE PECCATO

per quem sumus sanctificati, ultro ac scienter profanetur malitiâ, & feritate plusquam Satanicâ.

XVIII.

Ex quo patet, objectum adæquatum peccati in Spiritum Sanctum non esse ipsammet propriè Sancti Spiritus Personam in se cōsideratam. Nam posito, quod Ananias & Sapphira, uxor ejus, peccârint in Spiritum, mentientes Spiritui Sancto, eumq; tentantes: tamen non tam propter Personam ipsius Spiritus, in eum peccasse dicendi sunt, quàm propter testimonium resurrectionis Domini nostri JESU CHRISTI ab ipsis annihilatum, quod signis, & miraculis per manus Apostolorum Spiritus Sanctus confirmabat, & veluti obsignabat, Act. 4. 33. & cap. 5. 3. 9. 12. 15.

XIX.

Itaque objectum ὁλοκληρὸς Peccati in Spiritum est ejus revelantis, acustificantis gratia, per quam fundamentum Fidei tum alibi, tum Acto. 16. 3. Rom. 4. 24. 25. 1. Cor. 15. 3. 4. expressum de CHRISTO θεανθρώπου, unico ἰκέτη καὶ Μεσίτῃ nostro, de quo Sanguine Testamenti in sanctificationem nostri semel effuso, testatum fit; quo profanato scienter & volenter, non est adhuc hostia pro peccatis reliqua; ac proinde nec cruentè, nec incruentè in Missa repetenda, Hebr. 9. 25. 26. & cap. 10. 12. 14. 18. Quo pacto peccatum in Spiritum Sanctum simpliciter est, & dicitur irremissibile.

XX.

Sic enim Dominus ipse in Evangelio: *Quodvis peccatum, (inquit,) remittetur hominibus: Blasphemia autem in Spiritum non remittetur hominibus.* Item: *Quisquis (inquit) verbum dixerit adversus Filium hominis, remittetur ei: quisquis autem fuerit loquutus adversus Spiritum Sanctum, non remittetur ei, neque in hoc seculo, neque in futuro: hoc est, quando manifestabuntur occulta cordium in ultimo die, relictis singulorum peccatis, pro quo Marcus, Non habet, (inquit) remissionem in aeternum, sed tenetur aeterno judicio.* Matth. 12. 31. 32. Marc. 3. 28. 29. Luc. 12. 10.

XXI.

Removetur igitur primum ab hoc peccati genere (quod non nisi uniusmodi, & singulare est) quidquid Legi contrarium propriè & per se est, cujusmodi est primorum parentum Originale, nobisq; inhabitans peccatum, ceteraque peccata omnia Actualia, tam omissionis, quàm commissionis, adversus primam, & secundam tabulam perpetrata, quan-

IN SPIRITUM SANCTUM.

quantumvis atrocia (modò abiq; concurrente blasphemiâ in Spiritum Gratiae fuerint facta) quia illa omnia per divinam gratiam remissibilia sunt poenitentibus; quamvis impoenitentibus omnia retineantur.

XXII.

Ex quo fundamento concludimus, nec Saulem, nec Achitophellem, nec Achabum propriè in Spiritum Sanctum peccasse; licet Achab vendatus esset, ut faceret malum; toties etiâ admonitus & correptus ab Elia & Michæa Prophetis. 3. Reg. 17. 1. & cap. 18. 18. & 21. 20. deniq; 22. 19. Achitophel verò (dispositâ prius domo suâ) recordatione nefariorum Absaloni suggestorum consiliorum, & suæ poenæ certus, properavit ad voluntarium scelerosis manibus sibi ipsi inferendum suspendium. 2. Sam. 17. 23. Saul deniq; à Dei Spiritu desertus, & à spiritu malo agitatus, ac propter peccata, live in peccatis (ut de Zambri Tyranno dicitur) in impoenitentia finali mortuus: nisi si Messiae tantam fortè cognitionem habuerunt, ut in Spiritum Gratiae volentes simul peccârint. Filio Dei concutato, & sanguine fœderis prophanato, quo de non liquet, 1. Samu. 18. 10. 12. & 31. 4. 1. Paralip. 9. 13. 14.

XXIII.

Impoenitentia enim finalis latius patet, quàm peccatum in Spiritum Sanctum, & est in pluribus, ut videre est vel in his, quibus Evangelium rectum est, qui pereunt, nullum gustum Gratiae habentes, sed in impoenitentia morientes. 2. Corinth. 4. 3. 4. quamvis finalis, adeoq; perpetua impoenitentia, necessarium consequens sit peccati in Spiritum, tanquam iustissima ejus poena: Unde & indurati justo Dei judicio traduntur in sensum, ac mentem reprobam, ne convertantur. 2. Thess. 2. 11.

XIV.

Sic David & Manasses atrocissimè quidem peccârunt tum in Deum, tum in proximum, ille adulterio plusquàm novimestri, itemque homicidio: factis insuper infestissimis hostium Ammonitis blasphemare Deum Israël; quo nomine Davidi mortuus est infans; ductâ etiam adulterâ in uxorem. 2. Sam. 12. 17. 13. Denique quum ex fidentia carnis & superbiâ, quamvis monitus, curaret pervicacissimè numerati populum. 2. Sam. 24. 10.

XXV.

Manasses verò perpetrans omnes abominationes Gentium, Templo
B Idolis

Idolis prophanato, filiis suis per ignem traductis, ipso maleficis addicto artibus, urbe denique Jerusalem usque ad os impletâ sanguine innoxio, ut est, 4. Reg. 21. 2. Paralipom. 33. totis capitibus: Neuter tamen peccavit in Spiritum, etsi David esset vir secundum cor DEI, hic verò pio parente natus; Itaque conversi ad Dominum, ambo remissionem peccatorum sunt consecuti.

XXVI.

Distinguenda igitur veniunt peccata contra Legem directè commissa, à peccato in Spiritum Gratiae. Nam & ipse contemptus Legis Mosaeicae (qui est in hoc genere malicia in summo gradu, cōtra eam) ex ore duorum vel trium testium absque veniâ præcisè fuit morte puniendus, per antithesin minoris ad majus, peccato & contumeliæ in Spiritum opponitur, his verbis: *Quicumque (inquit) contempserit Legem Moysi, absque misericordiâ ex duorum aut trium testimonio moritur; morte nimirum temporali. Nam si resipiscat, non vult Dominus mercedem peccatoris (nempe æternam, ut in peccatis moriatur,) sed ut convertatur & vivat.* Ezech. 33. 11.

XXVII.

His ex adverso Peccatum in Spiritum subjungit, dicens: *Quantò (peritis) acerbioris supplicio dignus censetur is, qui Filium DEI concubavit, & sanguinem foederis, per quem fuerat sanctificatus, communem duxerit, & Spiritum Gratiae contumeliâ affecerit? Pœnâ videlicet contemptus hujus & illius immensum quantum inter se distante.* Hebr. 10. 28. 29. Num. 15. 30.

XXVIII.

Hactenus de peccatis contra Legem directè & propriè, hoc est, per se commissis; Nunc à Lege ad Evangelium progredientes, asseveramus, neque peccatum in Filium Hominis, hoc est, in Christum *ἡρώδης* perpetratum, nempe vel per ignorationem blasphematæ & odio habitæ veritatis Evangelicæ, vel ejuldem ex metu per infirmitatem invitè abnegatæ, posse dici peccatum in Spiritum Sanctum, ideoque resipiscen-
tibus posse remitti.

XXIX.

Prioris conditionis exemplum habemus in Paulo, qui perverso zelo Legis accensus, immaniter adversus Christum sævit, ut ipse met ingemiscens fatetur in hæc verba: *Qui prius eram blasphemus (inquit) & persecutor, & iniuriosus.* 1. Timoth. 1. 13. Item, cum se indignum esse, ut vocetur Apostolus,

IN SPIRITUM SANCTUM.

II

Stolus, ait, *propterea quod persecutus sum* (inquit) *Ecclesiam DEI*, I. Corinth. 15. 9. Addit vero, *Est autem mei misertus Dominus*, NAM IGNORANS ID FACIEBAM, FIDEI EXPERS, id est, doctrinæ Evangelii, quo modo vox Fidei in Scripturis frequenter accipitur. Act. 7. 7. Gal. 1. 2. 7. & cap. 3. 23. I. Timoth. 1. 13.

XXX.

Posterioris triste exemplum extat in Apostolo PETRO, qui sui præfidentia cum Christo præ cæteris mori paratus, horribiliter Dominum abnegavit, seipsum anathematizando, & contra conscientiam dejerando, pejerandoque, *senon nosse Hominem*; expertus per incussum sibi metum, propriæ carnis infirmitatem; adeò quidem, ut nisi Dominus pro ipso orasset, *Ne deficeret Fides ejus*, cumq; gratiosè simul respexisset, cribratus à Satanâ (quod ad ipsum attinet) perisset funditus: adeò nihil notis viribus est tribuendum.

XXXI.

Sed neq; omnes, qui Christum sibi verbo Evangelij annunciatum & oblatum, quoquomodo vel agnoscunt, vel etiam amplectuntur cum gaudio, si deficient, imò finaliter quoq; pereant, statim dicendi sunt in Spiritum Sanctum peccasse; quotquot videlicet vel prædicatum verbum audiunt quidem, sed obaudiunt; vel non recto fine & animo illud apprehendunt; vel agnito deniq; non parent, sed Semen Verbi suffocant: quibus omnibus opponuntur, qui semen in terram bonam excipiunt, quiq; ejus fructum ferunt.

XXXII.

Quatuor enim Auditorum Evangelij sunt genera, quæ in hac questione nobis accuratè interstinguenda, ac discernenda sunt, siquidem exactè, in quos peccatum in Spiritum Sanctum cadat, vel non cadat, dignoscere velimus. Etenim in singulis observandum est, quid quisq; lucis in facultate Intellectrice acceperit; Deinde, quomodo etiam voluntas in quoq; se habeat ad CHRISTUM ultro averſandum, atq; conculcandum, ut illud post acceptam veritatis notitiam commissum peccatum *ἐννοῦστος* internoſci, & à genere reliquorum discerni, ac ſeſungi poſſit.

XXXIII.

Primi igitur generis ordo eſteorum, qui ſermonem Regni annunciatum ſibi, audiunt quidem, auditu externo: ſed non intelligunt. *Venit enim Malus ille, & quod ſatum eſt in corde eorum, rapit illud, ne ſi crederint, ſerventur.* Et hi ſunt qui iuxta viam ſemen excipiunt.

B 2

De

De quibus expressè dicitur, eos non intelligere, nedum credere, ut scetur, Matth. 13. 19. Mar. 4. 15. Luc. 8. 12.

XXXIV.

Hi similimi sunt eorum, de quibus 2. Cor. 4. 3. est scriptum: *Quod si testum est Evangelium nostrum, iis, qui pereunt, testum est; quorum Deus huius seculi excacavit mentes, infidelium, ne irradiet eos Lumen Evangelii gloriae Christi, qui est Imago Dei.* Differunt tantum eâ re, quòd his, de quibus Apostolus loquitur, Evangelium ita testum esse potuit, ut eis non sit annunciatum; at iis, de quibus Christus sentit, Evangelium est annunciatum, licet non intellectum: vocabulo Cordis, pro intellectu, latiore significato hîc accepto.

XXXV.

Istis accensendi sunt, qui sermonem Regni non modò non intelligunt, sed nec intelligere volunt, ne cogantur benefacere. Plalm. 36. v. 4. Hec verò spontanea ac ultro accersita, non tam ignorantia, quàm ignoratio est; quæ pervicacia sibi ipsis ponentium obicem, ne irradiet eos fulgor Evangelii, quantò est major, tantò gravius auferent Judicium.

XXXVI.

Nec ab his absunt, qui ex prava diathesi confirmatæ ignorantiae resistunt Spiritui Sancto, quantum vis per Verbum Evangelii ipsis loquenti, & ut sunt duri cervice, & incircumcisi corde, etiam aures suas, more aspidum, occludunt adversus præconium veritatis: imò ut sinistro ardente zelo, in Sanctos Dei irruunt, eosque occidunt, putantes se cultum præstare Deo. Acto. 7. 51. 57. Johan. 16. 2.

XXXVII.

Quod si Zelotæ hi notam haberent veritatē, & odio ferrentur spontaneo in eam, ac falsitatem contra conscientiam defenderent, traditi in mentem reprobam, (non enim de omnibus pronunciari hoc debet,) sine dubio peccarent in Spiritum, pro quibus orandum non esset: nunc exemplo Pauli (ad cuius pedes deposuerunt pallia lapidantes Stephanum, qui & ipse in necem ejus consenserat) plerique nescientes id fecerunt: Idcirco Protomartyr Ecclesiæ, intuitus in Dominum Jesum. Ducem & Perfectorem Fidei, ad ejus exemplum, tanquam pro peccantibus in Filium Hominis, magnâ voce clamavit: *Domine, ne statuas eis peccatum hoc.* Acto. 7. 60.

Aliter

XXXVIII.

Aliter paulò de Phariseis illis in specie (licet non de omnibus in genere) sentiendum est, qui cùm convicti in conscientiis suis scirent, Christum digito DELEJICERE Dæmonia, tanquam verum DEUM & HOMINEM, promissumq; Davidis Germen, ut populus ne in illum crederet, quem pro Davidis filio jam agnoscebat, ex odio merè Satanico, cum irrisione & blasphemia Regni DEI, quod ad ipsos venerat, contra conscientiam ultrò blasphemabant, dicentes, *per principem Beelzebub, Christum eicere Dæmones*; quos Dominus filiorum ipsorum testimonio convictos refellit, qui & ipsi in nomine JESU Dæmones eiciebant, ut videre est in filiis Scævæ. Acto. 19. 13. & Matth. 12. 24. 27. 28. 31.

XXXIX.

Haftenus de primo Auditorum genere; Sequitur alterum, qui Semen in petto se excipiunt, qui quia temporarii sunt, ortâ oppressione, ac persecutione propter sermonem, statim scandalizantur, Matth. 13. 21. Itaque cum audierint sermonem, cum gaudio quidem accipiunt illum: tamen non habent radicem in se, (veræ nimirum & salvificæ Fidei) sed cum temporarii sint, non nisi ad tempus credunt, (quamdiu videlicet ipsis commodum fuerit) & postea tempore tentationis abscedunt. Marc. 4. 17. Luc. 8. 13.

XL.

Hi nec recto fine, nec vero corde semen Evangelii excipiunt, quantumvis cum gaudio statim sermonem amplectantur. Non recto (inquam) fine, quia non nisi temporarii cōmodi gratiâ Christum sequuntur, quo fit, ut hirundinum instar hyeme avolantium, tempore adverso, à veritatis doctrinâ offensus resiliant, eamque deferant.

XLI.

Vox enim προσκείμε non tantum eventum futurum respicit, quatenus ad tempus duntaxat Christo tales adherent, & postea deficiunt, sed vel maximè ex causâ finali, quam sibi tales habent propositam, significationem sui mutuatur: quia temporalis cōmodi gratiâ, hoc est, propter fiscum (ut dicitur) non propter CHRISTUM Evangelio adherent, Quorum DEUS venter est, & gloria cum confusione ipsorum, qui terrestria curant, Philip. 3. 19.

XLII.

Tales fuerunt è Christi sectatoribus illi, qui correptum Regem face-re volebant, de quibus Amen Amen dico vobis (inquit) queritis me, non quia vi-

distis signa, sed quia comedistis panes illos, & saturati estis. Johan. 6. 26. Itaq; postea cum audirent, solos à patre tractos, quibus datum est, venire ad Christum, pedem retulerunt. v. 44. 65. 66. Qualis fuisse videtur & Demas, qui derelicto Paulo in vinculis, amplexus præsens seculum, profectus est Thessalonicam. 2. Timoth. 4. v. 10.

XLIII.

Contrarium omnino patet in sancto Mose, de quo Hebræ. 11. 25. expressè scribitur, quod per fidem, iam grandis factus, renuerit vocari filius filie Pharaonis: potius eligens simul malis affici cum populo DEI, QUAM TEMPORARIIS COMMODIS, PECCATIS FRUI (*ἢ πρόσκαιρον ἔχειν εὐμαρτίας ἀπόλαυσιν*) ubi vox *πρόσκαιρος*, manifestè commodum temporarium significat. Maiores enim arbitratus est diuitias probrum (id est crucem) Christi, quàm Aegyptiorum thesauros. Intuebatur enim (videlicet Fide) in præmi largitionem, hoc est, in vitæ æternæ promissionem, ac remunerationem gratuitam.

XLIV.

Sic nec vero, sinceròve corde hoc alterum Auditorum Evangelii genus amplectitur Evangelium, licet cum gaudio & statim sermonem accipiant. Nec enim radicem habent, sed Fidei duntaxat adumbratam quandam speciem obtinent, sitam in cognitione, nec in corde veraciter fundatam, qualis est hypocritarum, Fidem præseferentium, de quibus Job. 8. 14. *Sicut tela araneorum (inquit) fiducia hypocrita. Super acervum petrarum radices ejus densabuntur, & inter lapides commorabitur: si absorberint eum de loco suo, negabit eum, & dicet, Non novite, &c.* v. 17. 18.

XLV.

Exemplo est Simon Magus, Acto. 8. 13. qui & ipse videns miracula, credidisse dicitur: sed fide adumbratâ, non salvificâ; quippe cujus cor non erat rectum in conspectu DEI; quo nomine Petrus, *Vide,* (inquit) *te in felle amarissimo* (perverissimæ doctrinæ, Deutero. 29. 18. Hebr. 12. 15.) & in nexu injustitiæ positum esse, (quoad vitæ impuritatem, & cor ad avaritiam exercitatum) v. 23.

XLVI.

Itaq; baptizatus quidem apud Philippum perduravit: (ad tempus videlicet) tamen quo fine, & animo perduravit, satis manifestat, cum dona Sancti Spiritus empta vellet pecuniâ (quæ denuò scilicet divenderet majore præcio, seq; inde magnificaret) unde Petrus ei dixit: *Argentum*

ΕΙΜΥΝ

IN SPIRITUM SANCTUM.

15

illum tecum pereat. Item: Non est tibi pars neq. fors in hoc negotio. Respice igitur ab hac malitiâ tuâ, & roga Deum, si forte remittatur tibi cogitatio cordis tui: Cui ille metu pœnæ respondit, Precamini vos pro me apud Dominum, ne quid me invadat eorum, quæ dixistis.

XLVII.

Videndum igitur est in hoc altero Auditorum genere, qui sermonem cum gaudio excipiunt, sed non propter sermonem, nec fide salvificâ (quod patet, quia radicem non habent, unde & tempore tentationis abscedunt) videndum est (inquam) etiam atq; etiam, quantum quisq; eorum cognitionis expressæ de veritate Evangelicâ, quoad fundamentum salutis, à Spiritu Sancto acceperit, & an *ἐκ τῆς χάριτος*, hoc est, spontaneæ apostasiæ ultioneo motu, eam abjecerit: necne? priusquam eos, licet à veritate recedentes, peccati in Spiritum reos peragamus.

XLVIII.

Nec enim omnes hypocritæ (licet omnes in extremas tenebras eiciendi, nisi resipuerint) propterea statim in Spiritum peccasse perhibendi sunt. Possunt enim ex *ἀποστασίας* illis, tempore tentationis resilientibus, ac deficientibus, rursus instaurari aliqui, ac vera tandem fide per DEI singularem gratiam, ac infinitam miserationum abyssum, vel sub extremum vitæ donari: modò veritatem plenè agnitam, *ἐκ τῆς χάριτος* non repulerint, nec Spiritum Gratiae scienter contumeliâ affecerint.

XLIX.

Tertium Auditorum Evangelii genus est eorum, qui semen in spinas excipiunt, hoc est, sermonem audiunt, sed solitudines huius seculi, & fallacia divitiarum, & cupiditates, quæ in cæteris rebus, ac voluptates vitæ introeunt suffocant sermonem: inq; redditur infructuosus. Itaq; tales profecti in iisdem (rebus) suffocantur, NEC FRUCTUM PERFERUNT, Matth. 13. 22. Mar. 4. 18. 19. Luc. 8. 14.

L.

Huius generis (proh dolor!) hodie fœtus est uberrimus, qui in medio prædicationis Evangelicæ diligunt mundum, & ea quæ sunt in mundo, in quibus charitas Patris non est; Quoniam quicquid est in mundo, cupiditas carnis, & libido oculorum & fastus vitæ, non ex Patre, sed ex mundo est. Atqui mundus præterit, & cupiditas ipsius: qui virò præstant voluntatem DEI, manebunt in æternum. 1. Joh. 2. 15. 16. 17.

LII.

De his Apostolus JACOBUS cap. 4. 4. *Adulteri, & adulteræ, an nescitis, (inquit)*

(inquit) *amicitiā Mundi inimiciā esse cum Deo. Quicumq; ergo voluerit amicus esse Mundi, inimicus Dei constituitur.* Itaq; tales invitato ad nuptias similes sunt, qui introiit, non indutus veste nuptiali, cui os occlusum est, Matth. 22. 12. Fieri enim nequit, cum veritatem in impietate & iniustitiā detineant, quin propriā tandem damnentur conscientiā. Rom. 1. 18. 20. 1. Joh. 3. 19. 20.

LII.

Talibus accensendi sunt Primores illi Iudæorum, de quibus Johan. 12. 42. in hæc scribitur verba: *Veruntamen etiam ex Principibus MULTI CREDIDERUNT IN EUM: sed propter Phariseos non confitebantur, ne Synagogā moverentur.* Dilexerunt enim gloriam hominum potius quàm gloriam DEI. Item, Johan. 12. 23. 24. *Multi crediderunt in nomen ejus, &c. Ipse autem Jesus non credebat eis semet ipsum.*

LIII.

In hoc contextu, π̄ CREDIDERUNT IN EUM, ET IN NOMEN EJUS, nō de Fide salvificā per tractū cordis, quo flectimur in obsequium Spiritus, accipiendum est; (Sic enim corde credimus ad justitiā, & ore confitemur ad salutem. Rom. 10. 10. quod hi non fecerunt,) sed de solo mentis assensu, quoad intellectum crediderunt, verum hunc illum fuisse Messiam promissum, quem sibi tamen non applicabant, quantumvis dicantur IN EUM credidisse; Fide scilicet historicā.

LIV.

Similitudinariè igitur duntaxat dici IN EUM credidisse, patet ex loco εν σοι χω. Johan. 5. 44. ubi expressè Dominus, *Quomodo vos (inquit) potestis credere? (de Plerophoriā fidei per charitatem efficaci loquitur) quum gloriam aliq; ab alijs capetis, & gloriam, quæ à solo DEO proficiscitur, non queratis?* Præmiserat enim, 1. 44. *sed novi vos charitatem DEI non habere in vobis.*

LV.

Tenenda ergo nobis hæc est regula B. Augustini. lib. 2. de mirabilibus Sacre Scripturæ, cap. 9. dicentis: *In multis Sacre Scripturæ locis, imaginatiu rebus verarum rerum nomina sæpe adscribuntur: id quod aliquot Scripturæ dictis probans, tandem infert: Quum hæc omnia non ipsa rerum veritate, sed pro similitudine ista Nomina recipiuntur: ipsa tamen scriptura, sine vllā incertitudinis regulā quasi res veras hic nominatim ponunt.*

LVI.

Hæc tenus de triplici Auditorum Evangelii genere, eorum videlicet, qui

IN SPIRITUM SANCTUM.

17

qui sermonem Regni, vel non intelligunt, neq; intelligere curant; vel intelligentes eum amplectuntur, sed non propter Christum, eoq; radices non agunt; vel agnito veritatis sermone deniq; non parent, sed manent infructuosi, qui omnes verâ justificante & salvificâ fide destituuntur; tantò tamen severius punientur, quantò quisq; expressius voluntatem Domini scit, nec se comparavit, nec fecit ex voluntate eius, ideoq; cadetur multis plagis. Luc. 12. 47. Nec tamen isti omnes statim dicendi sunt peccare in Spiritum, licet in impœnitentiâ & incredulitate suâ etiam pereant: exceptis his, qui post veritatem ex testificatione Spiritus expressè agnitam, persequuntur eam, & blasphemant ἐν σίῳς.

LVII.

Supereft quartum & vltimum genus, superioribus tribus ex Diametro oppositum, quod est eorum, qui semen in terram bonam excipiunt, audientes & intelligentes sermonem (in Græco est, σιωῶντες, quod est, verâ mentis & cordis Synesi tenentes) qui fructum ferunt: editq; hic quidem centena: ille verò sexagena: at ille tricena, Matth. 13. 23. Cum quibus planè consentiens Marcus, Οἱ σίῳντες (inquit) ἀκούσσι τὸν λόγον, καὶ ὡς δέχονται, Qui audiunt sermonem, & recipiunt; non nudam mentis duntaxat notitiam, sed voluntatis apprehensionem, & applicationem insinuans.

LVIII.

Illustrat & probat hæc Lucas luculentè, dum addit: Quod autem (cecidit) in terram bonam ij sunt, qui in corde honesto & bono auditum sermonem RETINENT, & FRUCTUM AFFERUNT PER PATIENTIAM; ubi verbum κατέχευν adhibetur, ut non de cognitione transvolante, quæ pedem non figit, sed de manente eum loqui constet; quâ de causâ quoq; Qui ferunt fructum per patientiam, addit.

LIX.

Porò omnis terra ob Proroplastorum transgressionem à Protoplastâ maledictioni est subjecta, eoq; nulla fœcûda, nisi ex culta, & benedictione Domini fœcundata: Ita omne cor hominis pravum est à puero, & cuncta cogitatio cordis ejus intenta ad malum omni tempore, Genes. 6. 5. & cap. 8. 21. Proinde quod de corde honesto & bono hic dicitur, non intelligi debet, quod tale naturâ invenerit Dominus, sed quod ex saxeo carneum & molle ipse effecerit per gratiam; Quia ipse solus circumcidit corda Spiritu suo, ut est Ezech. 11. 19. Deuteron. 30. 6. Jeremi. 31. 18. 19. & alibi passim.

C

HIS

His igitur distinctè explicatis, accurateq; observatis, facilis deinceps transitus est ad alteram Disputationis nostræ Questionem: *In quo nomine Hominum Peccatum in Spiritum Sanctum cadat, necne?*

LXI.

Nam si Apostolum audiamus, Hebr. 6. 7. rem factam habemus. Digo enim quasi hanc questionem dispescens, de postremo Auditorum Evangelii genere, disertè pronunciat: *Nam & terra, quæ imbrem sapientie in se venientem combiberit, & progenierit herbam accommodam eis per quos excolitur, RECIPIT BENEDECTIONEM à DEO;* manifestè fructum ferentes legregans à non ferentibus.

LXII.

Contrà, de reliquorū genere: *Terra* (inquit,) *quæ spinas proferit & tribulos reproba est, & maledictioni vicina, cujus exitus tendit ad exustionem.* v. 8. ubi satis ostendit, non nisi in hoc demum Auditorum Evangelii genus, peccatum in Spiritum cadere, hoc est, non inhabitantes veram Fidem, quæ fructificat per Charitatem sed in priores duntaxat illos, qui habent speciem adumbratæ & similitudinariæ tantum fidei. Hi enim sunt, qui fructum non ferunt, nec radicem habent, sed spinas proferunt.

LXIII.

Nec tamen omnes hi, (uti dictum est) peccati in Spiritum statim reos peragit, sed duntaxat eos, qui cum semel illustrati sunt, ac gustaverunt Donum Cælestē, & participes facti sunt Spiritus Sancti, ac gustarunt bonum DEI verbum, & virtutes futuri seculi, (putà mente tenus) si prolabantur ex & tunc, demò renovari posse ad resipiscentiā negat; Quippe sibi ipsis Filium DEI concutientes & Sanguinem Testamenti, per quem fuerant sanctificati, communem ducentes, atq; ita in Spiritum Gratiæ mendaces & contumeliosi. Hebr. 6.

4. 5. 6. & 10. 29.

DISP U.

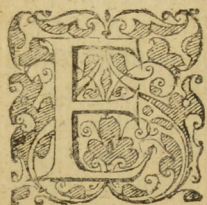
DISPUTATIO SECUNDA,

*Continens, Questionem alteram:*IN QUOSNAM HOMINUM PEC-
CATUM IN SPIRITUM SANCTUM
CADAT, NEC NE?

RESPONDENTE,

FELICE WYSSIO TIGURINO, P. L.

THESIS LXIV.

His assertionem Orthodoxæ Doctrinæ nostræ ex-
truiimus hanc; Nullos eorum, quotquot veram & justifican-
tem Fidem, quæ per Charitatem operatur, à DEO acceperunt,
peccare in Spiritum gratia posse; & viceversâ, Nullos eorum,
qui peccant in Spiritum Sanctum, veram justificantem fidem un-
quam habuisse. Id quod duplici in Scripturis fundato fir-
mamento munitum defendemus.

LXV.

Primò enim Fidem veram, qualis à nobis est descripta, non nisi Ele-
ctorum esse propriam, hoc est, electionis effectum reciprocum, qui cõ-
munis reprobis fieri nequit, demonstrabimus: Quo confecto effici ne-
mo non videt, *Credientium neminem in Spiritum peccare posse*; quia aliàs nec om-
nes verè credentes essent Electi, nec Electio foret firma, quod est con-
tra Apostolum.

LXVI.

Consimiliter liquet, non nisi Electos donari verâ Fide, eoq; effica-
citer vocari, alios quidem manere, alios verò sub meridiem, alios deniq;
sub horam undecimam; ferèq; alios fructum centuplum; sexagenum
alios; alios tricenum; pro diversâ fidei cuiusq; proportionem; aliàs fides
Electionis non foret effectus proprius.

C Secundo

Secundo loco, nixi hoc æternæ Electionis fundamento, non modò Electorum neminem fide salvificâ posse excidere finaliter (de quo nobis quæstio nulla est) sed nec penitus, sive totaliter in eis deficere fidem, rebus addicemus necessariis; Quo confecto, iterum sequitur credentium neminem in Spiritum peccare posse, contra quàm volunt Adversarii.

LX VIII.

Ad primum igitur quod attinet, Omnes Credentes esse Electos, nec quenquam nisi electum verè credere posse; non immeritò ante omnia quærimus, si secus quidam rem se habere opinantur, cur ergò Electionis Medium, immò causam instrumentalem, prævisam Fidem salvificam statuunt? Anne potest Medium à suo Fine divelli, aut sine eo definiti, ut id quod vi relationis reciproci esse debet, possit fieri non reciproci? An instrumentum electionis fieri potest non instrumentum Electionis? sed contrarii? En, ut in ipso limine, suo se forex prodat indicio!

LXIX.

Nos verbo De re docti, Fidem Electionis consequens & effectum esse pronunciamus, reciproci videlicet, & propterea solis Electis proprium. Quos enim Pater ab æterno CHRISTO dare, atque in eo eligere statuit, his consequenter etiam fidem salvificam donare in & per Christum decrevit, unicum illud Christi salutariter in tempore apprehendendi instrumentum, ut non ex Fide jam Electio, sed ex Electione pendeat, ac derivetur Fides, juxta illud: *Et crediderunt; quotquot erant ordinati* (ab æterno videlicet) *ad vitam æternam.* Act. 13. 48.

LXX.

Sic 2. Thessal. 2. 13. *Nos autem debemus* (inquit Apostolus) *gratias agere Deo semper de vobis, Fratres dilecti à Domina, quod elegerit vos Deus à principio ad salutem, per sanctificationem Spiritus, & fidem habitam veritati* (cujus causâ addit) *in quod vocavit vos per Evangelium nostrum in assertionem sive acquisitionem gloriæ Domini nostri JESU CHRISTI;* ubi Electioni ad salutem ab æterno factæ in Christo, subordinat salutis media, Electionem consequentia, Fidem nimirum habitam veritati, & sanctificationem Spiritus.

LXXI.

Nam si hinc effici velis, Fidem ingredi Electionis definitionem, ut
instrue-

instrumentalem causam, etiam sanctificationem Spiritus ex fide profluentem, eodem referas oportet; quia non minus per sanctificationem Spiritus dicimur Electi ab initio ad salutem, quam per Fidem habitam veritari. Sed novimus, quod Electio non sit volentis, neque currentis, sed misereantis DEI: quia nondum natis pueris, cum nihil fecissent boni vel mali, ut secundum Electionem Dei propositum maneret, non ex operibus, sed ex VOCANTE, dictum est Rebecca, Major serviet minori, & quæ sequuntur. Rom. 9. v. 11. 16.

LXXII.

Quocunque igitur te vertas, hoc est, seu fidem Electionis proprium consequens, & effectum reciprocum, unâ nobiscum agnoscas, sive Electionis ad salutem instrumentalem causam, & Electionem antecedens Medium, ex adversariorum Hypothesi statuas, non nisi Electorum Fidem peculiarem, ac propriam esse efficitur; Id quod instrumento Critico, ἐκ τῶν ἀντικειμένων, nullo negotio patefit, hunc in modum:

LXXIII.

Vera Fides est Instrumentalis causa Electionis ad salutem, ut ex hoc loco concludunt adversarii.

Vera Fides non est Instrumentalis causa Electionis ad salutem; quod in iis saltem reprobis coguntur agnoscere, quibus ipsi veram Fidem attribuant.

Ergo: vera Fides non est vera Fides.

LXXIV.

Conclusio est ἐκ τῶν ἀδυνάτων, cum ipsum neget esse ipsum. Falsa est igitur propositio altera, vel ambæ. Non major, ex loco jam adducto PAULI, secundum Hypothesin adversariorum. Ergo Minor, & per consequens impossibile est, veram Fidem communem esse Reprobis; quod tamen contendunt adversarii.

LXXVI.

Probat nostram sententiam Apostolus, 1. Thessal. 1. v. 3. 4. cum inquit: Memores operis Fidei, & laboris charitatis, & sustententia spei Domini: ἵνα JESU CHRISTI ante Deum & Patrem nostrum: quibus addit (tanquam ab effectu progrediens ad causam Fidei Synecticam) Sciens (inquit) Fratres dilecti a DEO, ELECTIONEM VESTRAM: Quia Evangelium nostrum non fuit ad vos in sermone tantum, sed etiam in virtute & in Spiritu Sancto, & in Plenaryphorâ, sive plenâ perceptione multâ. Vbi plusquam Adamantino vinculo ve-

DE PECCATO

ram Fidei Plerophoriam (in voluntatis assensu sitam) cum Electione cō-
nectit, hoc Syllogismo:

LXXVII.

In quibuscumq; Evangelium est non tantum in sermone, sed etiam in virtute & Spi-
ritu Sancto, & Plerophoria multā (nempe in Fiducia & assensu voluntatis, nec tantum-
modo in mente & intellectrice facultate) ita ut opus Fidei & labor charitatis, & susti-
nentia spei inde profluant, ij sunt Electi.

At in omnibus verā justificante, & per charitatem operante Fide pradiis, est
Evangelium non tantum in sermone, sed etiam in virtute, & Spiritu Sancto, & Ple-
rophoriā multā, &c.

Ergo: Hi omnes sunt Electi.

LXXXVIII.

Hinc κατ' ἐξοχὴν Paulus se Apostolum JESU CHRISTI, secundum
fidem Electorum Dei, & agnitionem ejus veritatis, quæ est secundum pietatem, ad spem
vitæ æternæ proficitur. Tit. 1. §. 1. dum Electis est odor vitæ ad vitam, 2. Cor. 2. §.
16. Unde nemo non videt, Fidem Electorum propriam, nec omnium ef-
se communem, hoc est, nullis dari Reprobis, qui soli Electis opponun-
tur, 2. Thessal. 3. 2.

LXXXIX.

Quod enim consortium justitiæ cum injustitiâ? Quæ verò communio Lucis cum Te-
nebris? Aut quæ concordia CHRISTO cum Belial? aut quæ pars fidelium cum infi-
deli. 2. Corinth. 6. 15. Ex quo patet, nullum nexum esse inter Reprobos,
& Christum, nec ullam consensionem Templi DEI cum simulacris, nec
posse mensæ Domini participes esse, qui participant mensæ Dæmonio-
rum, & qui poculum Dæmoniorum bibunt, non posse poculum Domi-
ni bibere; Cum Christus non sit Reproborum CAPUT, sed Electorum
duntaxat, qñi per vnum Spiritum (Fidei nempe per charitatem agentis)
in unum corpus baptizati, & in vnum Spiritum potati sunt, 1. Corinth.
10. §. 11. & cap. 12. 13.

LXXX.

Eodem respiciens D. Petrus, Gratia & Pacis multiplicationem per agnitio-
nem DEI, & JESU Domini nostri, precatur iis, qui æquè preciosam Fidem nobiscum
sortiti sunt (inquit) ex Divina videlicet Electione (quemadmodum videre est,
Ephes. 1. 11. per justitiā DEI nostri & Servatoris JESU CHRISTI, Dilectis ex
preparatione DEI Patris, ad sanctificationem Spiritus, per obedientiam & asperersionem
sanguinis JESU CHRISTI; qui virtute Dei custodiuntur per Fidem ad salu-
tem, quæ parata est patefieri tempore ultimo, 2. Petri 1. §. 1. & 1. Petr. 1. §. 2. 5.

Nes

IN SPIRITUM SANCTUM.

LXXXI.

Nec aliā de causā, quā Fidei Electorum durationis ergo, 2. Tim. 2. 10. *Solidum fundamentum Dei* stat (inquit Paulus) *habens sigillum hoc, NOUIT DOMINUS, QUI SINT SUI, &* (ut nos quoq; noverimus) *addit: discedat ab injustitia omnis, qui nominat Nomen CHRISTI: Quæ verba adversus aberrantes circa veritatem à scopo pferunt, unde exstruitur sequens syllogismus:*

Quicumq; Deo ita, ut sui, sint noti, ut nominantes Nomen Domini discedant ab iniquitate, eorum stat solidum Fundamentum, secundum æternum & immutabile Electionis propositum.

Omnes verè Credentes sunt ejusmodi.

Ergo: *Omnium verè Credentium fundamentum stat solidum; eorū sunt Electi.* In quam sententiam etiam B. Johannes, 1. Joh. 2. expressè de grecis ex ipsis ait: *Idcirco è nobis egressi sunt, quia non erant ex nobis. Quare? Nam si fuissent (inquit) ex nobis, permansissent utiq; nobiscum, &c. ubi nihil aliud ostendit, quā Electos Fide excidere non posse, sed unctionem quam acceperunt à Spiritu Sancto, in ipsis manere. 1. Joh. 2. 27.*

LXXXII.

Consentiunt cum his, quæ habentur Rom. 8. 28. cū Apostolus inquit: *Novimus autem in eis, qui diligunt DEUM, omnia conferre ad bonum, vocatis secundum propositum.* τοῖς ὀφθαλμοῖς (inquit) τοῖς κατὰ πρόθεσιν καὶ τοῖς ἐσπόμενοις. Ubi articulus postpositus non est Diacriticus, sed Exegeticus, hoc est, habet vim exponentis, ut sit sensus: *Omnes, qui DEUM verè diligunt esse vocatos secundum propositum, ideoq; fieri non posse, quin omnia tandem conferant eis in bonum.*

LXXXIII.

Ex quo sequitur, omnes verè, hoc est, per charitatem operante Fide præditos, juxta æternæ Electionis propositum efficaciter esse vocatos & per consequens Electos, sicut in Apodixi de immortali salutis nostræ certitudine ad oculum demonstravimus; ut inter vocationem efficacem, quæ est secundum propositum, & inter inefficacem, quæ constat sermone tantum, nec ultra illuminationem mentis progreditur, maneat discrimen; ne omnes existimentur donati vera fide, cū multi sint vocati, pauci verò Electi, Matth. 22. 14.

LXXXIV.

Aut igitur negandum est, Fidem veram, quæ per Dilectionem operatur, Definitionem vocationis efficacis ingredi, & hanc secundum Dei propositum esse: Aut velis nolis, Fidem veram non nisi Electorum propriam esse fatendum est, eorūq; verè Credentium neminem in Spiritum Sanctum.

Sanctum peccare posse; Aliàs non omnes verè Credentes secundum propositum DE I efficaciter essent vocati & Electi.

LXXXV.

Quæro enim, quænam sit vocatio secundum DE I propositum? Sine dubio respondendum est, Eam esse secundum propositum, quæ non tantum consistit in sermone, & illuminatione mentis, sed in interiore simul tractu cordis efficaci, quo Fides per dilectionem in nobis operatur, & Plerophoriam gignit requisitam in Scripturis. Hæc enim, tamquàm propriâ notâ, vocatio efficax ab externâ duntaxat aures circumsonante, aut etiâ intellectum feriente, ac purgante, internoscitur, Spiritu Sancto propter ea nobis dato, ut de charitate DE I in corda nostra diffusâ nos certiores reddat, per quem clamamus, *Abba Pater, quo ipso testificatur Spiritui nostro, nos esse DE I Filios*, Rom. 8. v. 15. 16.

LXXXVI.

Mutant igitur veram Fidem, in non veram Fidem, vocationem efficacem, in non efficacem, eamquæ quæ est secundum propositum DE I, in eam, quæ non est secundum propositum DE I, quicumquæ veram & per dilectionem operantem Fidem, de Essentiâ vocationis efficaci, & hanc de vocatione secundum propositum DE I, esse negant; quod nihil aliud est, quàm negare, Electos esse Electos, & ipsum esse ipsum; Deo per Prophetam interminante *Væ illud omnibus (non modò in Moralibus, sed multò magis etiam in Dogmaticis) qui Malum dicunt Bonum, & Bonum Malum; qui ponunt tenebras lucem, & lucem tenebras; qui ponunt Amarum in Dulce, & Dulce in Amarum*, Esai. 5. 20.

LXXXVII.

Ex eodem planè Electionis secundum propositum & prædestinationis fonte derivat Apostolus omnem illam Divinam Eulogiam, quâ nobis in Christo benedixit DE us in supercœlestibus, *ut coram eo simus sancti, & inculpati per charitatem*; præclare in hunc locum commentante Chrysostomo; cum inquit: *Sanctus est, qui Fidei participat; Inculpatus verò, qui vitam degit sine manifesto crimine*, Ephes. 1. v. 3. 4. 5.

LXXXVIII.

Immodò ut non aliunde, quàm ex beneplacito Divini Propositi vocationem efficacem existere constet, v. 8. 9. 11. addit: *Quâ (gratiâ) in nos redundavit omni sapientiâ & intelligentiâ, patefacto nobis Mystério voluntatis sue;*
Quo-

Quomodo? Secundum beneplacitum suum (inquit) quod proposuit in sese; Et paulò post: In Christo (inquit) in quo etiam sortitò lecti sumus (hoc est, adsciti & adoptati in Filios Dei per Fidem) cùm essemus predestinati secundum propositum ejus.

LXXXIX.

Quis modò non palpat, verà & salvificam Fidem esse Donum Divini beneplaciti, solis electis peculiare? Unde & audito Sermone veritatis, Evangelio salutis nostræ, postquàm in eo Ephesi crediderunt, *Ob signati estis*, inquit, *Spiritu promissionis illo Sancto, qui est arrhabo hereditatis nostræ, dùm vindicemur in libertatem & laudem Gloriæ ipsius*; Quo nomine non solum pro iisdem Deo non desit gratias agere, audit à ipsorum Fide in Domino Jesu, & charitate in omnes Sanctos, & 13. 14. 15. Sed etiam perpetuitatem Fidei per ob signationem Spiritus non obscure indicat.

XC.

Nam quòd nobis occurritur à nōnullis, Fidem tunc demum Electionis notam esse certam, si perseveremus in eà usque ad finem, secundum illud, Hebræ. 3, & 14. *Christi participes facti sumus, si principium* (sive primitias) *substantiæ*, sive substantiæ (quæ est *ὡρα* illa in Coelis & manens, sive *ὥρα* Sperandorum, Hebr. 10, & 1. 34. & cap. 11. & 1. 1.) *tenuerimus firma ad finem usque*, dicente Domino, Matth. 24. 13. *Qui sustinuerit usque ad finem, is servabitur*, & Apocalyp. 2. 26. *Si quis vicerit, & custodierit ad finem usque opera mea, dabo illi potestatem in Gentes*. Et quæ habentur, cap. 3. 12. *Si quis vicerit, faciam, ut sit Columna in Templo Dei mei, nec foras egredietur amplius*: Perinde, ac si de Fide verà, ac proinde de Electione ejusque suà constare possit nemini, nisi quatenus cum finali perseverantià de facto deprehenditur esse conjuncta, ac permanens ex posteriore demum cognoscitur.

XCI.

Ad hæc respondemus, Perseverantiam in Fide & bono opere, necessarium quidem esse Consequens veræ & justificantis Fidei (Huc enim pertinent etiam Divinæ Cohortationes, ut propositum stadium cōstanter decurramus, & ad scopum supernæ vocationis contententes feramur, ac vocationem & Electionem nostram studeamus firmam efficere in animis nostris ad plenam spei persuasionem, ne simus inertes & infructuosi ad cognitionem Jesu Christi, sed ut copiosè nobis subministretur Introitus in æternum Regnum Domini nostri, & Servatoris Jesu Christi, Phil. 1. 10. & cap. 3. 12. 14. & 2. Petri. 1. 10. 11.) Interim tamē negamus De-

D

finitio-

finitionem veræ Fidei pendere ex consequentibus; cum durario rei non sit res ipsa, sed essentia rei ex iis, quæ sunt ἀπαρτῆς Quæsi, constituatur. Aliàs frustra Paulus 2. Corinth. 13. 15. diceret: Vos ipsos tentate, an non sitis in Fide, vos ipsos probate, &c. Si ante finem vitæ nobis de vera & Salvificâ Fide constare nunquam posset.

XCII.

Concludimus igitur, Veram Fidem non nisi Electorum esse propriam, quod apertissimo Christi testimonio, Johan. 17. v. 24. evincimus, dicentis; Pater, quos dedisti mihi, volo ut ubi sum ego, ut & illi sint mecum, &c. Ubi non nisi Electos significat, qui soli sunt Glorificandi, de quibus diserte pronunciat, se pro iis orare, qui ei sunt dati; non autem pro Mundo, sive non datis. Orat autem non solum pro Apostolis Electis, sed etiam pro omnibus per sermonem eorum in se credituris; unde talis existit Syllogismus:

XCIII.

Pro quibuscumq; Christus oravit, ii sunt CHRISTO dati, & in Christo electi: Quia expresse (inquit) versu 9. Non oro pro Mundo: sed pro iis, quos dedisti mihi, quia Tui sunt: Sicut & vers. 6. Patefeci (inquit) Nomen tuum Homini-bus, quos dedisti mihi de Mundo; Tui erant, & mihi eos dedisti, & Sermonem Tuum servarunt.

Atqui non solum pro datis sibi Apostolis oravit (Pro Judâ enim Perditionis Filio sibi non dato, quantumlibet datus erat à dō & videretur, non oravit) sed etiam pro omnibus per sermonem Apostolorum Credituris in ipsum.

Ergo: Omnes verè Credentes CHRISTO sunt dati, & in eo Electi.

CXIV.

Minor totidem verbis exstat, vers. 20. Unde conclusio necessariò inferri, quæ etiam hâc Apagogâ ad absurdum patefit: Si enim verè Credentium aliqui CHRISTO non sunt dati, neque in Eo electi, tunc sequetur, CHRISTUM pro aliquibus frustra orasse; Atqui consequens est falsum & impium; quia CHRISTUS semper exauditus est à Patre, Joh. 11. 42. Ergo Falsum est Antecedens, & vi Contradictionis, Omnes verè Credentes Christo sunt dati & Electi; ὅτι ἐξ ἐδῶ. &c.

XCVI.

Transeamus nunc ad alterum Quæstionis nostræ membrum, ex hac ipsâ ἐν ἐν Hieraticâ Summi Pontificis nostri, Ducis & Perfectoris Fidei monstraturi, Fidem veram & salvificam in verè Credentium animis non posse ita penitus aboleri, Quin adhuc saltem linum sumigans semper maneat, & calamus quassus.

Ignassus non in totum coneratur: Ex quo sequitur, Semel verè Credentium neminem in Spiritum Sanctum peccare posse; non quidem ipsorum imbecillitatis respectu, aut virium propriatum ratione, sed propter Christi, in quo Electi sumus, Intercessionem & propter Divinas promissiones, expressè Sacris literis nobis sancitas.

XCVI.

Possunt enim Electi Fideles, & verè Credentes adversus Spiritum, sicut & adversus Filium, & Patrem, in commune peccare, (nec tamen peccato ad mortem) quatenus non recto pede Evangelij interdum incedunt, & Spiritum enormibus contristant vitiis, contra Legem Dei & Paræneses Evangelij multipliciter, & quandoq; horribiliter prolabentes, atq; contra Conscientiam Regimen Spiritus excutientes ad tempus: sed in contumeliam Spiritus contradictione voluntariâ veritatis agnitæ, in Fidei fundamento peccare non possunt: unde Rectè Augustinus, Sermo. II. In Matthæum, Phrases istas interstinguit, *peccare in Spiritum, & peccare adversus Spiritum; Iq̃ adversus latè sumpto, nō strictè; Aliàs enim blasphemare adversus Spiritum & in Spiritū, idem est, ut patet Matth. 12. 32.*

XCVII.

Quod igitur ad Intercessionem & Deprecationem efficacissimam Christi Mediatoris nostri attinet, sicut scimus Satanam non tantum Petrum, sed etiâ Apostolos, & reliquos Fideles Electos appetiisse, quos ventilaret sicut triticum; Sic non pro solo Petro (licet præfidentiâ sui maxime tentato) oravisse Dominum asserimus, ne deficeret Fides ejus, sed etiam pro reliquis sibi datis, non tantum Apostolis, sed omnibus per Sermonem Apostolorum in se verè credituris: Quo nomine & Petro dixit; Tu igitur aliquando conversus, confirma Fratres tuos, eadem videlicet consolatione ipsos confirmando, quâ fuerat ipse confirmatus, Luc. 22. & 31. 32.

XCVIII.

Sic enim de Patre misericordiarum, & Deo omnis consolationis Apostolus Paulus suo exemplo proposito. 2. Corinth. 1. & 4. inquit: *Qui consolatur nos in omni oppressione nostra, ut possimus in quavis oppressione positos consolari, eâ ipsâ consolatione, quâ nos ipsos Deus consolatur: Quod ad Credentes omnes & fratres consolandos & confirmandos extenditur; ut intelligamus non minus necessarium esse in Fidelibus Electis & verè Credentibus omnibus, ne in totū deficiat ipsorum Fides, quàm in Apostolo Petro, in cujus corde, quantumlibet cōtra conscientiâ Christū ejurantis ex infirmitate, ac metu, Fides nō defecit prorsus, licet confessio titubavit in ore ad tempus.*

D 2

Etenim

Etenim si ἀφ' ἡμετέρας cœlestis defineret penitus, ne ad momentum subsistere possemus, quin à Diabolo cribrati periremus funditus, hoc est, si verâ Fide, vinculo illo unico, quocum CHRISTO conjungimur, excideremus prorsus, jam actum esset de nobis; Domino ipso testificante, Joh. 15. v. 6. *Omnem palmitem in se non manentem, cictam extra, exarescere, & colligunt (ait) illos, & in ignem mittunt, & ardent.*

C.

Itaq; cùm non habeamus Pontificem, qui non possit compati nostris infirmitatibus, quippe tentatum in omnibus similiter ab q; peccato; Idè negamus, eum linum fumigans pati prorsus exstingui, aut arundinem quassatam penitus confringi, ut prædictum est à Prophetâ Esaiâ cap. 42. v. 1. & ad Christum de facto accommodatur, Matth. 12. v. 20. Quæ verba non debent tantùm ad conversionis nostræ initium restringi, (ut quidam perperam volunt) sed etiam extendi ad eos, quibus labentibus Deus supponit manum, ne collidantur, Psal. 36. v. 24. dicente Apostolo: *Nam si cùm inimici essemus, reconciliati fuimus Deo per mortem Filii ejus, multò magis reconciliati servabimur per vitam ipsius,* Roma. 5. v. 10.

CI.

Quia igitur Dominus de datis sibi testatur, quod sermonem suum servaverint, & quia pro eis precatus est dicens: *Pater Sancte, serva eos per Nomen tuum, quos dedisti mihi, ut sint unum, prout & nos, & ut serves eos à malo,* Item; *Ut sanctificentur per veritatem, quo Nomine se pro iis ipsemet sanctificavit;* Deniq; ut sint *Omnes Vnum, sicut tu Pater in me, inquit, & Ego in te, ut & ipsi in nobis Vnum sint, & conspiciant gloriam, quam dedisti mihi, & ut charitas, quâ dilexisti me, sit in eis, & ego in eis.* Joh. 17. à versu 6. vsq; ad finem: Idcirco impossibile esse constanter asserimus, verâ Fide, per quam sunt in ipso, prorsus excidere Credentes posse, non secus, atq; in Petro Fides per & propter intercessionem Christi, omninò deficere nequivit.

CII.

Nam quod nugantur Pontificii, pro PETRO Christum specialiter orasse, tanquàm pro capite Ecclesiæ, ut consequenter constaret successoris Petri in iis, quæ ad Fidem attinent, quoties decidendi intentionem ex officio habent, (& quando habent?) errare non posse, non solum evertitur exemplo summorum Pontificum veteris Testamenti, quibus nihilo meliores sunt Personæ isti successores Petri, & alii Vicarii Christi: (nisi

(nisi forte exemplo Caiaphæ intentionem non habentis, & ipsi prophetent) sed etiam ipso jure & de facto (ut ajunt) prætenso ista evanescit: quia in Novo Testamento unus duntaxat est ἀρχιεπίσκοπος per sanguinem fœderis æterni, qui successorem non agnoscit; sed est Sacerdos secundum ordinem Melchisedech, *cujus ιεροσύνη ἐστὶν ἀσώρευτος, hoc est, sine successione Sacerdotium*; ut est Hebræ. 7. v. 24. & cap. 13. 20.

CIII.

Itaq; funiculo putri prærogativam successionis suæ ex Petro suspendunt Romani Simones, ac Sinones, cum Pastores & Doctores Ecclesiæ omnes, præsertim, qui post Apostolos mediata pascunt Ecclesiam, tantum sint Sympresbyteri ac testes afflictionum Christi & consortes Gloria patifacienda, Gregis Domini curam agentes, non coacti, sed libenter, nec turpis lucri avidi, sed prompti animo, NEC DOMINANTES CLERO, sed ut exemplaria Gregis, ut cū apparuerit pastorum Princeps, reportent immarcescibilem Gloria coronam. 1. Petri 5. v. 1. 2. 3. 4.

CIII.

Missis igitur Pontificiis, illud arctè teneamus, non minus efficaces fuisse, & esse Mediatoris nostri pro omnibus Credentibus effusas preces, ne deficiat Fides ipsorum, quàm pro Petro. Imò adhuc pro nobis idem ad dexteram Dei propterea interpellat, quia non minus nostra interest, quàm Petri, ne totaliter extinguatur Fides nostra, tum propter reparationem nostri, tum ob consolationem in tentationibus: quo nomine non modò paræneses, increpationes, & comminationes (tanquàm conservandæ, nec in totum extinguendæ fidei media) sed etiam amplissimæ præsentissimæq; promissiones de perseverantia in Fide, tum in veteri, tum in nouo Testamento nobis proponuntur.

CV.

Quæ de causâ haud immeritò mirum videri posset, caligare quorundam oculos instar Noctuarum, ad tantam Divinarum promissionum Lucem, super Fide Electorum non prorsus abolendâ, nisi dato uno inconvenienti consequi plura necesse foret. Nam cum veram justificantem, & salvificam Fidem non solis Electis vendicent, sed etiam Reprobis tribuant, non est mirum errorem errore cumulare, ut non modò finaliter in Reprobis, sed etiâ totaliter in Electis Fidem deficere posse statuât.

CVI.

Sed hac ratione ipsa Electorum Fides eodem modo se haberet, quod τὴν ἀποστροφὴν Fides: nec desperationis evitari posset Barathrū (nefas dictu

dictu, & quovis indignum Theologo) quo nihil abfuerint ab Anti-
Christianâ illâ Epochâ, anathemate sancitâ; prætextu nescio quo ca-
vendæ securitatis carnalis, & superbæ præsumptionis de salute; cum ta-
men nihil magis, quàm plena persuasio & Parrhisia, ac Plerophoria Fidei
absq; disceptatione ab omnibus requiratur. Rom. 4. 21. Coloss. 2. 1. Ja-
cobi. 1. 6. Hebræ. 10. 22. 35. Esaia. 7. 9.

CVII.

An non dilectus ille CHRISTI Discipulus expressimè, *Quisquis natus
est ex Deo* (inquit) *peccatum non committit*; nempe ad mortem. Quare? *Quia
semen ipsius in eo MANET* (addit) *Et non potest peccare, quia ex Deo natus est*; ubi
causâ non peccandi in Spiritum, stabilitas seminis in natis ex Deo asse-
ritur; Quæ si vera & genuina causâ non peccandi est, necessariò sequi-
tur, ex disciplina Analyticâ, eos in quibus semen non manet, sed totali-
ter deficit, in Spiritum peccare posse, contrâ quàm de Electis testatur
Dominus, fieri non posse, ut seducantur. 1. Joh. 3. 9. Matthæ. 24. 24.

CVIII.

Sic eâdem Epistolâ, cap. 2. non solum. 19. docet in Ecclesia mane-
re, qui sunt ex Ecclesia, sed etiam 27. disertè inquit, *Unctio, quam vos ac-
cepistis ab eo, MANET IN VOBIS*: Item: *Eadem unctio docet vos de omni-
bus, & verax est, & non mendax*: Et sicut docuit vos, manebitis in eo; Sicut idem se-
metipsum explicans cap. 5. 18. *Qui genitus est ex Deo* (inquit) *conservat
seipsum, & Malus ille non tangit eum*: Quare? quia virtute DEI custodiuntur per
Fidem, teste Petro, 1. Pet. 1. 5.

CIX.

Itaq; Scripturæ & veritati, quæ est ipse Dominus, in os contradicunt,
qui Fidem totaliter, non modò respectu Objecti, hoc est, ratione articu-
lorum Fidei (præsertim saluti adæquatorum) sed etiam subjective, qua-
tenus ea nobis inhæret, nullâ non sui parte aboleri, & Spiritum deleri pe-
nitur posse, ferreo ore clamitant; cum Dominus contrâ disertè dixerit:
*Ego autem rogabo Patrem, & alium Consolatorem dabit vobis, ut maneat vobiscum in
æternum: Spiritum illum veritatis, QUEM MUNDUS NON POTEST
RECIPERE, quia non videt Eum, nec novit Eum, vos autem cognoscitis Eum, quia
apud vos MANET, & in vobis erit*, Joh. 14. 16. & 17.

CX.

Eodem expressa Scripturæ testimonia, de perseverantia Sanctorum
in Fide, & stabilitate Gratiæ pertinent, passim ab Orthodoxis citata,
cujusmodi supra vidimus ex Vetere Testamento, dulcissimæ consolatio-
nis

nis plenissimum illud de calamo quassato non conterendo, & lino fumigante non extinguendo, Esai. 42. v. 3. Item Psal. 37. v. 24. Cum ceciderit justus, non collidetur, quia Dominus sustentans manum ejus, ut videre est in ipso Davide, qui in medio tentationum, Psal. 51. v. 13. precatus est: Ne prouicias me à faciebus tuis, & Spiritum sanctitatis tue ne capias à me, &c.

CXI.

Sic in repetitione fœderis, ac conversionis Israël, cum averteret impietates à Jacob, dicit Dominus: Hoc Fœdus meum cum eis: Spiritus meus, qui est in te, & verba mea, quæ posui in ore tuo. NON RECEDENT de ore tuo, & de ore seminis tui, dicit Dominus à modo & usq; in sempiternum, Esai. 59. v. 21. Quomodo & Jeremias, 17. v. 7. Benedictus vir dicitur, qui fidit Jehova, & est Jehova fiducia ejus, ubi expressè additur, Non desinet facere fructum. v. 8. & Psal. 125. v. 1. Confidentes in Domino comparantur Monti Sionis, qui non commovebitur, sed manebit in seculum. Commoveretur autem, si Fides totaliter posset deficere.

CXII.

In novo Testamento præter illam iam antè adductam, Joh. 10. v. 28. de ovibus suis Christus, Ego do eis vitam æternam (inquit) nec peribunt in æternum, nec rapiet eas quisquam è manu mea: Quæ non tantum Credentes finaliter non perire, sed nec totaliter fidem amittere, per quam in CHRISTO manemus, nobis insinuant, quia dona, & vocatio Dei sunt àpetæµéλητα. Rom. 11. v. 29. Et nihil separare nos potest à charitate DEI, quæ est in CHRISTO JESU. Rom. 8. v. 38. 39. Posset autem, si Fides in totum aboleretur.

CXIII.

Testatur idem CHRISTUS, cum Audientem ex se sermones suos, & eos præstantem (quod est ingenium veræ Fidei) assimilat Viro prudenti, qui edificavit Domum suam super petram: descendit autem pluvia, & venerunt flumina, & flaverunt venti, & inciderunt domui illi, & non cecidit; Fundata enim fuerat super Petram. Matth. 7. v. 24. & 25. Quâ Parabolâ quid aliud, quàm immortam Fidei stabilitatem designat Dominus, contra quam nec portæ inferorum prævalebunt (nempe totaliter Electos subvertendo) Matth. 16. v. 18. Apocal. 13. 8.

CXIV.

Hinc Apostolus Philip. 1. v. 6. & 7. Persuasus sum hoc ipsum (inquit) fore, ut qui cepit in vobis opus bonum (Fidei videlicet, ut est 2. Thessal. 1. v. 11.) perficiat usq; ad diem JESU CHRISTI: sicut justum est, ut ego id sentiam de omnibus vobis (addit) propterea quod animo teneam vos, & in vinculis meis, & in defensione ac confirmatione Evangelii omnes unâ mecum fuisse gratia mea partipes. Et 1. Thess. 5. v. 42. in

eandem sententiam, Fidelis est (inquit) qui vocavit vos, qui etiam efficiet; Sicut & 2. Theff. 3. *Fidelis est Dominus* inquit) qui stabiliet vos, & tuebitur à Maligno. Vide & 1. Corinth. 10. 12.

CXV.

Proinde non modò Fidei iussu jurando Dominus, volens ex abundantia hereditum promissionis ostendere immutabilitatem consilii sui, ut per duas res immutabiles, in quibus fieri nequit, ut meritis sit Deus, consolationem validam habeamus, qui cursum corripuimus, ut spem propositam obtineamus; sed etiam eo ipso loco, quo de peccato in Spiritum differit Apostolus: *Sed persuasimus* (inquit) nobis de Vobis, Dilecti, istis meliora, & cum salute conjuncta, etiamsi ita loquamur. Quare? quia (adit) non injustus est Deus, ut obliviscatur operis vestri, & laboriosa Charitatis, quam exhibuistis ipsius Nomini, &c. Hebr. 6. v. 9. 10. 17. 18. quibus notis vera Fides designatur.

CXVI.

Ex quibus omnibus conficimus, quantumcunque Paræneses promissionibus addantur, ut per patientiam animas nostras possideamus, & unusquisque nostrum idem studium ostendere jubeatur, ad plenam spei persuasionem ad finem usque, ut est Hebr. 6. v. 11. Item: Ut caveamus, ne hominum nefariorum errore abducti excidamus à propria stabilitate: sed crescamus in gratiâ & agnitione Domini nostri & Servatoris JESU CHRISTI, ut est, 2. Petr. 3. v. 17. 18. Tamen cum hæc sint media, per quæ Deus agit; nosque conservat, fieri omnino non posse, ut Electorum & verè semel Credentium quisquam totaliter Fide excidat, & per consequens nec in Spiritum peccet.

DIS PU.

IN SPIRITUM SANCTUM.

DISPUTATIO TERTIA, ET ULTIMA,

Continens Quaestionem tertiam atq; ultimam:

QUOD SIT INTER PECCATA FI-
DELIUM, ET PECCANTIUM IN SPIRITUM GNO-

risma, sive discrimen Practicum; cum addito eodem paræ-
netico pietatis paroxysmo, nec non solutione loco-
rum in speciem oppositorum;

R E S P O N D E N T E,

M. PAULO ANDREÆ PETRI KINDIO, SCHMAL-
KALDENSI HASSO.

T H E S I S CXVII.

Uia verò occulto, iusto tamen semper Dei iudicio
Electi & verè credentes contra conscientiam quan-
doq; in peccata per infirmitatem etiam atrocissima
horribiliter prolabantur, tum quoad vitam, tum quo-
ad Fidem, (quâ ratione calamus quassus fit inutilis ex-
cipiendo lino ad texendam novam novæ sanctitatis
vestem; & linum fumigans, nisi redaccendatur, non
modò lucere nequit, sed etiam fœter: gravi Dei manu extensâ super la-
psos, ut nec diu, nec nocte requiem habere possint, quemadmodum vi-
dere est, Psal. 32. v. 4. quandiu scilicet perditionis viam insistent) Ideò
fit, ut nō modò mutum nostro vitio fiat testimonium Spiritus adoptio-
nis in eorum cordibus, sed etiam angores & horrores in conscientiis ob-
orti, tentationum fluctibus ita quandoq; percellant animos, ut videan-
tur sibi in Spiritum peccasse: idcirco probè inter lapsus Electorum &
peccatum in Spiritum est discernendum.

E

Propo-

Proponatur nobis ante oculos Salomon, non solum ut omnium mortalium sapientissimus, sed etiam ut verâ Fide in Deum præditus & electus, sicut conijcere est, 2. Sam. 7. v. 14. & 15. ubi Deus inquit: Ego ero ei in Patrem, & ipse erit mihi in Filium: qui si unquē aliquid gesserit, arguam eum in virgâ virorum, & in plagis filiorum hominum: misericordiam autem meam non auferam ab eo, sicut abstuli à Saul, quem amovi à facie mea, &c. Et sicut exprecatione in dedicatione Templi à Deo exaudita percipi potest, 1. Reg. 8. v. 28. & 2. Paralip. cap. 6. v. 19. 20. & 21. & cap. 7. v. 12. Sanè is cum iam esset senex, foedissimè lapsus idololatriâ se polluit per mulieres alienigenas, aversâ mente suâ à Domino Deo Israël, ut est 1. Reg. 11. v. 4. 5. 9. Tamen fieri non potest, quin non modò finaliter conversus ad Dominum redierit, sed etiam in prolapsu ipso idololatrico, tunc cum habere fidē non sentiret, semen fidei, licet diu pressum & tantum non oppressum, tamen adhuc habuerit, ac retinuerit.

CXIX.

Similitudine res fiet illustrior. Legimus Act. 16. 7. Cum Paulus produxisset sermonem usque in mediam noctem, adolescentem quendam nomine Eurychum, sedentem in fenestra, obrutum somno, de tertia contignatione cecidisse deorsum, & sublatum esse mortuum. Sed cum Paulus descendisset, ruit in eum, & complexus dixit, Ne tumultuamini: anima enim ejus in ipso est. Adeundem modum veterno peccatorum obrutus Salomon, plus quàm de tertia contignatione Domus Spiritualis decidit, ita ut meritò haberetur pro mortuo; tamen linum fumigans in ipso extritum planè esse, quantumvis foetore maximo oppletum, donec vel sub exitum vitæ redaccenderetur, non concedimus.

CXX.

Proinde non displicet nobis illorum sententia, qui sub ultimam vitam clausulam, Ecclesiasten ab ipso exaratum volunt; ubi vanitate vanitatum omnium compertâ, se ad Deum recollegerit: tamen si nuspiam explicitis verbis in Scripturis testata sit ejus poenitentia; quod nos tamen ex solidissimis supra positis testimoniis, & divinæ Electionis immortâ firmitate elidimus; si electus, & semel verâ & salvificâ fide donatus Salomon fuit.

CXXI.

At diu alicuius, quomodo peccatum in Spiritum non commississe sciens volens dici potest, qui post veritatem Dei agnitam, sese idololatriæ contra conscientiam mancipavit? Respōdeo, Fieri posse, ut aliquis peccet ex
infirmitate

infirmirate, ita ut in genere quidem sciat, hoc peccatū esse contra Deum, interim tamen in ipsā perpetratiōe istius actus (quæ enim sub actiones cadunt, sunt singularia) præveniatur à peccato, ut in specie tunc non cogitet esse peccatum; sicut in Analyticis exemplum Trigoni nobis proponitur, de quo scimus quidem in genere eum habere tres angulos duobus rectis pares: interim tamen nescimus in specie, Triangulum manu clausum habere tres angulos, duobus rectis pares. Quæret quia nescimus esse Triangulum manu clausum. Videatur & locus Aristot. Nichomach. lib. 7. cap. 3.

CXXII.

Itaq; quod per incogitātiā abrepti à peccato committimus, licet in genere peccatum esse non nesciamus, tamen tunc nescimus in specie, cum à peccato præoccupamur; aut si in specie malum esse tunc scimus, nec præventi incogitantes illud perpetramus, fieri nequit, quin in Electis, ac Fidelibus reclamet, ac reluctetur voluntas; quantumvis à carne superata; atq; ita non scienter, volenter simul, nec ex malitiā, & veritatis odio, sed ex mera ἀνεξοία & infirmitate carnis peccemus; ita tamen, ut linum fumigans non planè extinguatur, sed semen Fidei, utrunq; presum, cordi adhuc inhaereat.

CXXIII.

Vexatio dat intellectum, & tentatio facit Theologum. Novi, qui anno, 1588. gravissimo morbo contracto, vehementissimè angeretur animi, ac subinde inter tentationes precaretur, *Domine da mihi veram Fidem*, perinde, ac si impetita tentationū Oceano minus esset vera, & nō satis firma ad resistendum; Sed ipso experimento ἐν τῷ πάθει πρὸς πειρασμὸν sui ipsius edoctus nō novam Fidem de integro esse petendam (datur enim semel, Judæ. 3.) sed cum Apostolis dicendum, *αὐγοὶ ἐς ἡμῶν τῆς πίστεως, Auge nobis Fidem*, Luc. 17. 5. ex fluctibus & flammis tentationum emerfit.

CXXIV.

Tradit igitur nobis auream regulam Apostolus, ad quam tanquā ad Lydium lapidem nos examinare debemus, ne quisquam se in Spiritum peccasse suspicetur, qui in Spiritum non peccavit, cum 1. Corinth. 12. & 8. inquit: *Quapropter notum vobis facio nullum per Spiritum Dei loquentem dicere Jesum AnatHEMA: & neminem posse Jesum dicere Dominum, nisi per Spiritum Sanctum*. Ubi satis apparet, Spiritum Sanctum non elidi penitus ex illogum cordibus, qui CHRISTO maledicere non possunt, sed eum ut Do-

MINUM ex corde nuncupant, quantumvis exiguiſſimo interdum Fidei ſenſu præditi, ut cum illo in Evangelio dicant, *Credo, ſed optulæ incredulitati meæ*; & cum Apoſtoliſ, *Appone nobis ad Fidem*, Marci. 9. 24. Luc. 17. 8. 5.

CXXV.

Revocandi ſunt igitur in memoriam dies præteriti, cùm credidimus; & bona Fidei opera protulimus, Hebræ. 10. 32. 34. & illud Pſal. 30. 6. ſubinde cogitandum: *Ad vesp̄eram demorabitur ſletus, & ad matutinam lætitia*. Hinc recondere nobis iubemur bonum fundamentum in poſterum, 1. Timoth. 6. 19. ut apprehendamus vitam æternam; dicente Apoſtolo, *Anathema Maranatha*, (id eſt, exſecratio uſque ad Domini adventum iudicaturi hoſtes) *his qui non amant Dominum Jeſum, hoc eſt, qui cum odio habent, eiꝫ maledicunt*, 1. Cor. 16. 22.

CXXVI.

Reſpicit enim hoc loci Apoſtol⁹ ad miſerrima illa perſecutionū Ethnicarum tempora, quibus Chriſtiani cogeantur non ſolū ſacrificare fortunæ Cæſaris, & Deos Gentium appellare: ſed etiam Chriſto maledicere, ut videre eſt tum in Policarpi Martyris vita, tum apud Plinium ſecundum, qui ſub Trajano ſuppliciiſ adegit Chriſtianos ad abnegationem. Sic enim Epistoſarum lib. 10. (qui eſt ultimus) Epist. 103. de nonnullis ſcribit, *quod ſe præeunte Deos appellarint, & imagini Cæſaris, quampropter hoc jufferat cum ſimulachris Numinum adferri, thure ac vino ſupplicarint*, præterea maledixerint Chriſto, ſed addit: **QUORUM NIHIL COGI POſſE DICUNTUR, QUI SUNT REVERA CHRISTIANI.**

CXXVII.

Luculento igitur indicio peccantes in Spiritum Apoſtolus diſtinguit, à non peccantibus in Spiritum; amantes Chriſtum à non amantibus, hoc eſt, maledicentibus; quorum alterum in B. Petro apparet, cui Dominus propter ternam abnegationem quantumvis contriſtato ter dixit: *Petre a-mas me plusquàm hi?* Johan. 21. 17. alterum apparet in Juliano Apoſtatâ; qui poſt agnitam veritatem Chriſtum per contumeliam blaſphemè Galilæum vocavit; undè Beatus Johannes non fruſtra dicit: *Eſt peccatum ad mortem, non dico, ut aliquis pro illo oret*, quod internoſci non poſſet, niſi cognitioni noſtræ aliquomodo ſubeſſet; licet non temerè de quoquam pronunciare, judicareve debeamus.

Interca

Interea nemo sibi in peccatis patrocinerur, neq; in paraptomatibus suis obblandiatur, quasi extra periculum sit positus, quia in Spiritum non peccavit, nec peccat. Nā & reliqua peccata omnia peracta gignunt mortē, nec nisi per misericordiā Dei, propter Agni Sanguinē perceptum condonantur resipiscētib; Non est autem in nostrā manu resurgere, cū lapsi sumus, nisi Dominus collapsos pœnitentiā redonet, & Spiritu voluntario eos denuò erigat, & erectos fulciat, atq; stabiliat. Itaq; non debemus ad iram provocare Dominum, quia validiores illi non sumus. 1. Cor. 10. 12.

CXXIX.

Etenim Apostolus non modò nos dehortatur, ne regnet peccatum in mortali nostro corpore, ut obediamus peccato in cupiditatibus corporis (intus videlicet per assensum voluntatis illud concipiendo) neq; sistamus membra nostra, arma sive instrumenta injustitiæ peccato, (nempe foris exsequendo, & conceptum peccatum pariendo) sed sistamus nos DEO, ut ex mortuis vivos, & membra nostra arma justitiæ DEO: sed etiam disertè periculum denunciāns, addit; An nescitis, quod cui sistitis vos ipsos servos ad obediendum, ejus servi estis, cui obeditis, vel peccati ad mortem, vel obedientiæ ad justitiā? Rom. 6. 7. 12. 13. 16.

CXXX.

Sic cap. 8. 7. 12. 13. Nempe igitur, Fratres, debitores sumus, (inquit) non carni, ut secundum carnem vivamus, sed Spiritui. Nam si secundum carnem vixeritis, fietis mortuarii: sed si Spiritu actiones corporis mortificetis, vivetis: Unde cap. 12. 7. 1. 2. nos precatur per miserationes Dei, ut sistamus nos hostiā vivam, sanctam, acceptam DEO, nempe iuxta rationalem cultum interioris hominis conformatam. Et ne configuramur huic seculo, sed transformemur per renovationem mentis nostræ, ad reipsā probandam voluntatem DEI, bonam illam, acceptam ac perfectam; per spectā opportunitate, quod iam tempestivum sit nos à somno exergisci, ut est Rom. 13. 11. Quia nunc propinqua est salus, quàm cū credidimus; Unde infert: Nox processit, dies autem appropinquat. Abijcimus igitur opera tenebrarum, & induamur habitu, qui luci conveniat, & quæ sequuntur.

CXXXI.

Nam cū caro concupiscat adversus Spiritum in renatis, Spiritus autem adversus carnem, hæc inter se opposita esse docet Apostolus, ut non quæcūq; voluerimus, eadem faciamus, hoc est, ut incedamus Spiritui, & quod concupiscit caro, ne perficiamus. Manifesta enim sunt carnis opera (addit) quæ sunt adultērium, fornicatio, impuritas, &c. Quæ prädico vobis, sicut prädixi (inquit) eos, qui talia

agunt, regni Dei non fore heredes. Qui enim Christi sunt, carnem, id est, manifestam
carnis opera, crucifixerunt, cum passionibus, & concupiscentiis eorum. Gal. 5. & 16.
17. 19. 21. 24.

CXXXII.

Quod autem lapsi propriam vi, quantum vis renati, resurgere nequeant,
nisi Dei singulari gratia, tangentiis corda nostra, erigantur, apparet in
Scripturis, in quibus resipiscencia donum Spiritus vocatur, non modò
eum initio à mortuis operibus per fidem ad Deum convertemur, sed et-
iam cum post acceptam fidem succumbimus peccatis, unde Propheta:
*Scio, (inquit) Domine, quia non est hominis via ejus: nec viri est, ut ambulet & dirigas
gressus suos: Quibus addit, Corripe me, verumtamen in iudicio, sive aquilatio, & non
in furore tuo, ne forte ad nihilum redigas me.* Jerem. 10. & 23. 24.

CXXXIII.

Semper enim manet verum, quod Servator noster Joh. 8. & 34 ait: *Quis-
quæ committit peccatum, servus est peccati.* Ex quo sequitur, *Nisi nos Filius in liber-
tatem vinducat, nos vere liberos nunquam fore,* & 36. Quomodo etiam apud Pro-
phetam Deus testatur, *Si mutare potest Aethiops pellem suam, aut Pardus varietatis
suas, etiam vos poteritis bene facere, cum didiceritis malum.* Jerem. 13. 23. Itaque
per nos resurgere non possumus lapsi, nec linum fumigans denuò potest
lucere, nisi novo auxilio Sancti Spiritus, & non tantum lucernam Divini ver-
bi foris prælucente nobis, sed etiam iatus ad moto lumine, & carbone
ignito ex altari Domini, redascendatur. Unde *converte me* (inquit Prophe-
ta) & *convertear: Quia tu Dominus Deus meus.* Postquam enim *converisti me, ego po-
nitentiam: & postquam ostendisti mihi, percussi semur meum.* Jerem. 31. & 18. 19.

CXXXIV.

Falsa igitur est assertio Patrum Concilii Tridentini, Session. 6. cap. 5.
contrarium decernenti. Cum enim dicitur, *Convertimini ad me, & ego con-
vertar ad vos* (Zach. 1. cap. 1. 3.) libertatis nostræ admonemur (inquiunt) At
cum respondemus: *Converte nos, Domine, ad te, & convertemur.* Dei nos gratiam
præveniri cōfitemur; Verè quidē Gratiam Dei prævenimur; quia non nisi
conversi nos convertimus; sed non ex proprio libertatis motu auxilian-
tem duntaxat Dei gratiam nobis applicamus (ut isti boni viri volunt) ve-
rū per tractum Patris nos disponentem convertimur; Quia Solus ille
ex averfis & nolentib. facit volentes & conversos, ut testatur Augustinus.

CXXXV.

Monesmur igitur officii nostri, quid Deo debeamus, cū dicit: *Convertere:*
etiā ex nobis præstādo non sumus; Quia non nisi acti agimus per illum,
qui

qui operatur in nobis, quibus datum est in Christi negotio, non solum in eum credere, sed etiam pro eo affligi, & VELLE & FACERE, pro gratuita sua benevolentia, ut cum timore ac tremore nostram ipsorum salutem conficiamus. Philip. 1. 39. & cap. 2. 12. 13.

CXXXVI.

Quando igitur Apostolus dicit: Excitare, qui dormis, & surge à mortuis, & illucescet tibi Christus, Ephes. 5. 14. non quid nos ipsi possimus, sed quid doceamus, nobis ostendit, ut ab illo energiam excitandi nos, & surgendi precando nanciscamur, qui solus ex veterino, & morte peccatorum, donata respiciendi voluntate, cum filio Acolasto ad vitam nos reducit. Luc. 15. 7. 17. 24. ut stolâ induamur præcipuâ, & annulum sponforium (justitiæ & veritatis) recipiamus in manum, & soleas in pedes, & vitulo matæ vefcentes oblectemur, ibid. 7. 22. 23.

CXXXVII.

His sincero corde perpenſis, nulli fenestram aperiri patet, ut libertatem Gratiæ arreptam convertat in occasionem carni. Gal. 5. 13. Judæ. 7. 4. sicut calumniatur nos Pontificii; quod absit! Sed hinc omnes accommodare debent suas operas, ut se mutuo hortentur, ne frustra Dei Gratiâ receperint. 2 Corinth. 6. 1. 1. Atque ita accedentes ad Sacerdotem nostrum magnum cum vero corde, & Plerophoriâ fidei, purificatis cordibus à consciëntia mala, & abluti corpore aquâ munda, teneant confessionem spei non vacillantem, & alii alios observent, ut se acuant ad charitatem & bona opera. Heb. 10. 22. 23. 24.

CXXXVIII.

In hanc sententiam Divus Petrus, Epist. 2. cap. 1. v. 3. Ex eo quod Divina vlt nobis omnia donavit, quæ ad vitam & pietatem per agnitionem ipsius, qui vocavit nos ad gloriam & virtutem, pertinent, ex eo, (inquam) quod maxima nobis ac preciosa promissa donata sint, ut per hæc efficiamur Divina confortes Nature, elapsi ex corruptione, quæ est in Mundo per cupiditatem, Paranesis subtexit diviniſsimam, ut omni studio collato adiciamus Fidei nostræ virtutem, virtuti verò scientiam, & cætera: Quæ si nobis adsunt & exuberant, (inquit) non inertes nec infructuosos nos efficient ad Domini nostri Jesu Christi cognitionem.

CXXXIX.

Contrà verò, cui hæc non adsunt, is cæcus est (inquit) nihil procul cernens, oblitus sese à veterib. peccatis suis fuisse purgatū, & quæ sequuntur. Deus enim disertè apud Ezechielem testatur: Si avertit se justus à justitia sua, & fecerit iniquitatem, omnes ejus justitiæ, quæ fecerit, nō memorabitur, sed in prævaricatione, qua prævaricatus est, & in peccato suo, quo peccavit, in ipsis morietur, Ezech. 18. 24. & deinceps Jerem. 18. 10. nisi videlicet donatus respiciendâ ad Dominum conversus fuerit.

Hacten-

Haftenus de Electorum fidelium lapsibus à peccato in Spiritum distinctis, eorundemque officio, ne fraude peccati (ad circumcingendos nos proclivi) indurentur. Superest, ut ad dicta Scripturæ, ab adversariis ad stabiliendam sententiā suā detorta, breviter respondeamus. Nam quod ad Pontificios attinet, vulgò cū Scholasticis sex species hujus peccati facientes, 1. *Presumptionem misericordie DEI*, 2. *Desperationem*, 3. *Veritatis impugnacionem*, 4. *Invidiam Divinae Gratia*, 5. *Obstinationem*, 6. *Impenitentiam*. Nemo non videt, quantum ab unico & singulari illo peccato ad mortem delirent; laqueum conscientia multiplicitate specierum diversarum inicientes; Cum quædam duntaxat gradus, & consequentia unius & ejusdem peccati in Spiritum dici possint, quædā prorsus impertinentia sint.

CXLI.

Cujusmodi est & Bellarmini Syeophantia, Peccatum in Spiritum propterea irremissibile dicentis, quod ordinariè, & ut plurimum non remittatur, contra expressa Christi verba, *Non remittetur in æternum*. Nec enim peccata reliqua propterea remitti dicuntur, quia ut plurimum, & ordinariè remittuntur (nullis enim unquam remittuntur, nisi solis resipiscitibus) & per consequens peccatum in Spiritum simpliciter, & absolute remitti nequit. Quemadmodum & reliqua ex vertigine ipsius Jesuiticæ profecta ad stabiliendum purgatorium suum, tanquam responsione indigna, missa facimus.

CXLI.

Primò igitur opponitur nobis locus, Hebræ. 6. 4. 5. 6. & cap. 10. 29. Deinde 2. Petri, 2. 7. 1. 2. 5. 21. & cap. 3. 16. 17. hunc in modum:

Quicumq; semel illustrati gustarunt donum celeste, & participes facti sunt Spiritus Sancti, & gustarunt bonum DEI verbum, & virtutes futuri seculi, illi veram justificantem & per dilectionem operantem, atq; salvificam Fidem acceperunt.

Atqui tales fuerunt, qui post acceptam cognitionem veritatis, ex ætate peccant in Spiritum, Filium Dei conculcantes, & sanguinem fœderis, per quem fuerant sanctificati, prophanum ducentes, & Spiritum Gratia contumeliā afficientes.

Ergo: Peccantes in Spiritum, sive reprobi nonnulli acceperunt veram justificantem & per dilectionem operantem, atq; salvificam Fidem.

CXLIH.

Major probatur, quatuor argumentis. Primū vi verborū Paulinorum ipsa,

ipsâ, quâ illustratio cum gustu & participatione doni cœlestis, Spiritu Sancti, boni Dei verbi, ac virtutum futuri seculi (hoc est cum verâ Fide) conjungitur. Alterum argumentū sumitur ex Phrasi versus sexti, ubi prolabentes negantur denuo renovari posse ad resipiscentiam; unde præsupponitur antegressa Pœnitentia cum verâ Fide coniuncta. Tertium argumentum desumitur ex 1. & 35. cap. decimi Hebræorum, ubi peccantes in Spiritum dicuntur sanctificati in sanguine fœderis, internâ videlicet sanctificatione, quam accepta cognitio veritatis, & perceptio virtutum futuri seculi habeat coniunctam. Quartum & ultimum argumentum peritur ab authoritate Francisci Junii, qui 1. & 2. capitis sexti, quarto & sexto ejusdem facit *σὺν ἔργῳ*, eoq; resipiscentiam ab operibus mortuis, & fidem in Deum, veram videlicet & salvificam, peccantibus in Spiritum tribuere videtur.

CXLIV.

Respondemus ad singula; ac primò conclusionem ipsam per deductionem ad absurdum, falsissimam esse, & Scripturis repugnare, ex diametro, perspicuum facimus, hunc in modum:

Si vera fides peccantibus in Spiritum, atq; ita Reproborum nonnullis est communis, tunc necessario sequitur, non modò non esse notam Electorum propriam, sed & totaliter & finaliter posse excidere.

At consequens esse falsissimum, & Scripturæ repugnare ex diametro, supra evidenter ostendimus atq; evicimus.

Ergò: Falsissimum est antecedens, & Scripturis ex diametro repugnare constat. Itaq; necesse est propositionum alteram, vel ambas esse falsas. Non est autem Minor falsa, quia totidem verbis in scripturis exstat. Ergò Major (hoc quidem, quo proponitur, sensu) non est admittenda, nisi solvi scripturam velimus.

CXLV.

Respondemus igitur ad primum argumentum per distinctionem Homonymias, quâ *συνώνυμος* illustratio & gustus doni cœlestis, & participatio Sancti Spiritus, & gustus boni Dei verbi, ac virtutum futuri seculi tribuitur reproborum nonnullis & electis. Illis enim non nisi, quò ad acceptam agnitionem veritatis strictè sumptam, ut à verbo credendi distinguitur, ac proinde non nisi mente tenus conceditur: non autem quò ad efficacem tractum cordis, atq; immutationem voluntatis per fiducialem fidei assensum ad propriam cujusque conscientiam Christum

F effica-

efficaciter sibi applicantis; quod est donum solis electis proprium. Id quod Apostolus evidenter indicat, non solum per *Φωτισμὸς*, oculorum mentis illuminationem innuens, atq; ita facultatem intellectricem à voluntate distinguens: sed & cap. 10. manifestè ad cognitionem veritatis omnia restringens. post quam acceptam, peccantes ultro in Spiritum renovari denuò posse negat, ut resipiscant; Non dicit, *ut denuò resipiscant*: sed tantum denuò non posse renovari, ut resipiscentiæ gratiam consequantur; quales expressam pietatis formam habere possunt; sed vim ejus abnegant; unde repulsâ bonâ conscientiâ, fidei naufragium faciant. 1. Timoth. 1. 19. 20. 2. Timoth. 3. 5. Cur igitur latius extendere verba Pauli velimus, & præter mentem Apostoli, supra quod scriptum est, sapere?

CXLVI.

Haude equidem sum nescius, esse, qui præter intellectum horum Apostatarum à Spiritu Sancto hætenus illuminatum, ut Dei veritatem, ne si velint quidem, ignorare possint: sed etiã voluntatem scribit sic innovari, ut veritati cognitz assentiantur; Sed expressè addit, *ad tempus tamen, & sine fiducia*: quo ipso non nisi Fidem *ὑποστατικήν* eorum, qui radicem non habent, ecq; verâ ac salvificâ Fide destituuntur, itemq; alteram Historicam, si vè mortuam eorum, qui sunt *ἀκαρπῶν*, & fructum non ferunt, ecq; non habent Fidem per dilectionem operantem, (hoc est, veram, justificantem & salvificam) designat.

CXLVII.

Itaq; nostræ sententiæ nihil officit, quia sequelam verbi, quod amplectuntur, & gaudiū animi, quod reprobi illuminati percipiūt, nec credo & sincero corde, nec sine debito suscipiunt, non necesse est cum Fide verâ coniuncta esse. Etenim licet unis, ut alieris evangelizetur, at non prodest omnibus auditus verbi, ut qui Fide non sit mixtus ipsis, qui audierunt, videlicet omnibus. Hebræ. 4. v. 2. Quanquam voluntatis quidem mentionem nullam malumus fieri, ne sedem veræ & fiducialis Fidei cum non fiduciali, confundamus: nec dubitandi occasionem exiguâ Fide præditis & infirmis demus; quando quidem etiam mica radicem habentis Fidei veræ, & per dilectionem operantis, nec planè ἀπὸ τοῦ Θεοῦ manere, nec per divinam gratiam excidere possit, propter divinas promissiones, intercessione Christi nixas, ut infallibile divinæ electionis *ἰσχυρά*, licet non tam evidens, atq; Fides robusta, quam Plerophoriam Scriptura nuncupat.

CXLVIII.

CXLVIII.

Sentimus igitur posse aliquem illustrari non tantum prætensâ facie divini verbi, & sermonis vitæ foris, sed etiam intus ita reformari, ut mentis oculi vigeant ad perceptionem luminis sanctorum; sed non nisi intellectus tenuis; quomodo & bonum Dei verbum, & patefactas in eo virtutes futuri seculi, & donum cœlestis gustare, & ipsius Spiritus Sancti efficaciam per sentire, ac participare, *ὄντως*, sive verè dicuntur: ita tamen, ut cor sive voluntas non trahatur, neq; assensu fiduciali donetur. Propterea enim Apostolus loquens de Evangelio, quod non solum modò constiterit sermone apud Thessalonicenses, sed etiam virtute, & Spiritu Sancto, (nempe ad illuminandam mentem) addit, & in Plerophoriâ multâ. i. Thessal. 1. 5. non subsistens in tribus prioribus, tum externis, tum internis, sed ad plerophoriam cordis penetrans. Quod & Johannes in priore suâ Epistolâ cap. 5. v. 20. respicit, cum mundo iacenti in malo toto opponit non tantum Filium Dei, qui venerit & dederit nobis mentem, ut cognoscamus illum, qui verax est; sed etiam addit: Et sumus in verace illo, in Filio ejus JESU CHRISTO, nempe per assensum Fidei fiducialis in voluntate & tractu cordis sitæ illi verè insiti, & in eo radicati.

CXLIX.

Ad alterum argumentum, quo impossibilitas denuò futuræ renovationis in peccantibus in Spiritum post acceptam veritatis cognitionem, præsupponere arguitur verè antegressam esse renovationem & resipiscen-
tiam cordis, quæ non sit absque fide salvificâ; id quod ex voce *πέναν* sive denuò renovari ad *μετάνοιαν* evincatur; respondemus, verè quidem fuisse renovatos illos in Spiritum peccantes in mente suâ, eo quæ tantò magis fuisse obligatos tum creationis, tum communis redemptionis, deniq; huius in intellectu factæ renovationis iure, ut in corde quoq; resipiscerent & verâ cordis fiduciâ Christum cum beneficiis sibi ad propriam conscientiam applicarent; sed negamus hanc conditionem requisitam (quam in electis solis gratiosè Deus implet) eos unquam habuisse, licet habere debuerint.

CL.

Non enim sequitur; Renovatus est aliquis mente tenuis, ut ex debito officii sui resipiscat, & credat: Ergò simul cum renovatione mentis, veram resipiscendi & credendi acuitatē accepit in corde; & proinde etiam si dicantur peccantes in Spiritum plenè renovari nò posse eis *μετάνοιαν*, ut resipiscant: tñ antegressâ fuisse

F 2 veram

veram pœnitentiam & fidem, minime est consequens; quia sunt quatuor termini; siquidem conditio ex gratia in solis electis impleta, à debito ex officio, ab omnibus requisito, (maximè qui plus lucis acceperunt) non discernitur.

CLI.

Vitiū igitur est *ἡ ἀδελφωσία τῆς λέξεως, ὅτι ἀναλυσίς ἐς μετασίαν* perinde accipitur, ac si vera cordis resipiscencia innovationem mentis individuo neri hoc loco sequeretur; quod non est; Id quod quò plenius intelligatur, sciendum est, remissionem peccatorum in Christo, cum regenerationis dono, hoc est, vi mortificante veterem hominem, & resurgendi in novam vitam, ex passione & resurrectione Christi promanante non nisi sub conditione, ut resipiscamus & credamus, nobis offerri. Quæ duæ conditiones, licet ut principia Regenerationis cum ipsâ regeneratione, ut principiato, in electis & in verè cōversis semper in hac vita cohareant: Tamen quia nō nisi tractis datur ea gratis (nec enim ulli est debitor), licet ab omnibus merito requiratur; Idcirco non procedit argumentum à renouatione mentis ad resipiscenciam & fidem in reprobis. Esi enim illustratio & renouatio mentis atq; intellectus, Fidem & Resipiscenciam in corde, veluti lumen antecedit, & quasi gradum quendam prævium eò sternit, tamen non statim omnibus verbum audientibus, aut etiam intellectu tenuis illuminatis, Resipiscencia & Fides in corde communicatur, non alia de causa, nisi ut inter electos & reprobos discrimen maneat. Neq; verbum gustandi (quo Apostolus utitur) plenam semper rei perceptionem insinuat; sed interdum primoribus duntaxat labris factam perceptionem designat, ut manifestè videre est Matth. 27. 34. Ex quo sequitur vi verbi nihil contra nos solidè concludi.

CLII.

Velle igitur argumentari à Renouationis beneficio in intellectu sito, ad resipiscencie conditionem in voluntate requisitam, nihil aliud est, quàm rerum distinctarum classes confundere, ac Fidem & Resipiscenciam statuere esse omnium communem, quod est contra Apostolum, & à nobis suprà refutatum est; quod faciunt tamen omnes, qui simul cum prædicato verbo & sigillis Sacramentorum, Fidem & Resipiscenciam instillari volunt omnibus, ita ut non mirum sit, Fidem totaliter amitti posse, eosdem mox decernere.

CLIII.

CLIV.

Ad tertium argumentum, quo peccantes in Spiritum per sanguinem Testamenti dicuntur sanctificati, hoc est, verè purgati & renovati sanctificatione internâ & spirituali, Hebræ. 10. v. 29. Respondemus, rectè dici per oblationem corporis JESU CHRISTI semel factam omnes divinâ voluntate esse sanctificatos, ut patet Hebræ. 10. v. 10. Atq; ita sufficientem purgationem peccatorum in morte Christi esse præstitam, ad redemptionem totius generis humani; Quo sensu Apostolus eodem hoc capite dicit, *Quandò putatis aerbore supplicio dignus censetur, qui Filium Dei conculeavit, & sanguinem fœderis, PER QUEM FVERAT SANCTIFICATUS (in cruce videlicet) profanum duxerit.* Quomodo & 2. Petri. 2. v. 1. abnegare Dominum, qui illos est mercatus, dicuntur falsi Doctores.

CLV.

Sed quid hoc ad internam spirituales sanctificationem non tantum mentis, sed etiam cordis & voluntatis? Nam ut concedamus, vi Passionis & Resurrectionis Christi, tamquã Servatoris communis generis humani, renovari peccantes in Spiritum, mente tenus, *ὡς τὸς*, & verè: non tamen inde concluditur sanctificatione spirituale in corde atq; voluntate quoq; eis dè donari, ut in refutatione primi & secundi argumenti iã dictum est. Quin ipsi adversarii, *Gustare* (inquiunt) hîc significat frui. Quomodo? QUADAM TENUS, & cognoscere, ut ei sumitur. Psa. 34. v. 9. 1. Pet. 2. v. 3. ubi τὸ quadam tenus, *ὡς αὐτοὶ* visum in corde non infert: sicut etiam restrictè iidem τὸ *Gustare* in verbo divino (ajunt) notat rei, de qua sic affirmativè dicitur, non rejectionem, sed perceptionem, SUI CERTO MODO FACTAM; quare restrictio certè non renovationem cordis, sed duntaxat mentis comprehendit; nisi quadam tenus, & certo modo sit idem cum τὸ simpliciter, quod sinequit.

CLVI.

Postremum argumentum ab autoritate deductum non tenet. Fac enim in Paralellis Junii fundamento respicientia ab operibus mortuïs predicationem illam respondere qui fuerant illustrati, id est, à tenebris & morte sua ad vitam revocati. & cetera quæ sequuntur. Item fundamentum Fidei in Deum respondere alterum, cum gustavisse dicuntur Cœleste donum & c. Tertio, Fundamento doctrinæ Baptismi ex adverso comparari conditionem illam Hominum, quã participes Spiritus Sancti sunt facti, & c. Quarto, Fundamento doctrinæ de impositione manuum respondere illa, cum gustavisse dicuntur bonum DEI verbum, tanquam justum alimentum eorum, qui vi-

vunt in Spiritu. Postremo, fundamento de resurrectione mortuorum, iudicioq; aeterno convenire illud, quod item ultimo loco dicit Apostolus, qui gustaverint virtutes futuri seculi, &c. Tamen ista non eodē modo, nec eadem ratione participari à reprobis in Spiritum peccantibus, quā ab Electis ibidem idem disertē affirmat; Itaq; non necesse est hæc in totum eadē esse, quæ illis ἐσθλὰ ἔργα conferuntur secundum quid, & quadamtenus.

CLVI.

Nam illustrationis primum modus est differens (inquit Junius) quia in ijs, qui excidunt, aut foris exhibetur illustratio, aut intus infidet coruscatio nec pleni luminis, nec plenē, nec in perpetuum MENTIBUS eorum hærens; Qui verò non excidunt, ij lucem DEI sic habent in thesauro CORDIS, ut in eo tanquam lampade permaneat inextinguibilis virtute DEI in eis habitantis, pagi. 416. Editionis Heidelbergensis.

CLVII.

Sic ibidem additur: Similiter gustatio cœlestis doni, in his atq; in illis diversa est. Nam qui excidunt, ij tantum gustaverunt, aut ita certē gustaverunt, ut quamvis TEMPORARIA QUADAM LÆTICIA donum illud Cœleste acceperint, tamen non secus ac homo κακὰ ἐσθλα cibum etiam optimum infirmitate suā, ita donum cœleste Fidei evomant vitiositate suā. Idem quoq; de cæteris gradibus, quos ponit Apostolus, faciendum iudicium est, & quæ consequuntur.

CLVIII.

Denique explicationem plenam subjungens, Illa ipsa Lux, (inquit) doniq; & effecta à Deo proficiscientia, partim quantitate seu modo, partimq; applicatione & perceptione differunt: Quantitate seu modo, quia Electis fons ipse vel Radix traditur, ac proinde rivos vel fructus per Spiritum sanctificationis oblatos sibi nō possunt amittere, cum nullus eorum, quos Pater dedit Christo, periturus sit de manu ejus: Aliis verò rivi quidem vel rami idem gustandi & percipiendi exhibentur, sed citra fontem radicemq; ipsorum, ac proinde in ipsis positi nullo negotio exarescunt, & ipsi resiliētes à Domino sanctificationi suæ renuntiant.

CLXIX.

Applicatione autem (inquit idem) Quia pijs hæc bona infident, neq; solum auribus oculisq; vel sensibus ipsorum, aut sensui etiam communi, aut cerebræ & cogitationi exhibentur, sed percipiuntur corde per Fidem & bonam conscientiam, & in thesauro cordis reconduntur, ut suo tempore res bonæ de thesauro cordis depromantur: Aliis verò qui semen pietatis non habent in Christo Jesu, hæc ipsa documenta lucis donorumq; Dei ita exhibentur, ut ipsi sibi non applicent ea salutariter; ut quæ non sint contemperata in ipsis Fidei iustæ per Spiritum sanctificationis, sed tantum aut quasi sensibus percepta, & primoribus labris degustata, aut in conscientia malā, tanquā invalente stomacho reposita, quæ

quæ statim evomât, aut deniq; *ἐκ τῶν ἐν τῷ* seu personatâ (ut ita dicamus) Fide,
na ab eis percepta, ut nec concoqui ad vitam, salutemq; ipsorum, nec digeri possint.

CLX.

Hæc Junia; Quæ siccò pede præterire, quid est aliud, quàm committere evidentem divisi & truncati testimonii fallaciam, quàm aliis frustra objectes. Nam qui ex propositione disiuncta membrum alterum categoricè pro se citat, nihil præter Authoris mentem facit, etiamsi omittat alterum. Exempli gratiâ. Rectius Chrysostomus Virtutes futuri seculi interpretatur de miraculis (quæ appendices sunt Doctrinæ, & testimonia manifesta futuræ gloriæ) quàm de sensu immortalitatis & cœlestis beatitudinis, ut aliqui faciunt, inter quos est ipse Chrysostomus, virtutes futuri Seculi de vitâ æternâ & cōversatione Angelicâ in altero membro interpretans, atq; ita sensum immortalitatis & cœlestis beatitudinis explicans; licet nominetenus non exprimatur; nedum ut ejus verba de pignore horum per Fidem à Spiritu accepto debeant intelligi, quoad reprobo; quia in sua persona, hoc est Credentium, accipimus (inquit) nō accipiunt: Quo sensu pro nobis militat Chrysostomus. At quicumque Authoris mentem perversit, & quædam pro se in alium sensum detorquet, quæ horum non tendunt, idq; sciens facit, illum mirandum est, sese hujus culpe, à quâ longissimè abesse debet, affinem ultro reddere. Collatione igitur Junianâ minimè efficitur; quod intendebatur.

CLXI.

Superfunt bina Petri loca; Primum cap. 2. v. 1. & 20. de abnegantibus Dominum, qui illos mercatus est, dicentis, *Eos inquinamenta Mundi per agnitionem Domini & Servatoris JESU CHRISTI effugisse*, quibus rursus implicati superentur, factâ à ultima conditione eorum deteriore prior; unde simpliciter nō nulli sanctificationem internam cordis propter effugium inquinamentorū Mundi inferunt. Sed cū expresse dicatur PER AGNITIONEM Domini; Item: *Satis enim fuisset eis non cognovisse viam Justitiæ quàm cognita illa regredi à sana doctrina ipsis tradita*, quatenus inquinamenta Mundi effugerint, patet, nempe ratione cognitionis doctrinæ, atq; ita non nisi mente tenus, non verò voluntate, sanctificatōve corde.

CLXII.

Postremò, quia 2. Petri 2. v. 17. *Opponuntur in doctis parumq; stabilitibus, detorqueñtibus Scripturas suo ipsorum exitio*, Dilecti, qui non tantummodò hæc præscire, sed etiam custodire se jubentur, ne illorum nefariorum errore abducti excidant à propriâ stabilitate (quò etiam verba Apostoli Pauli, Heb. 10. 35. *pertinent dicent-*

84 DE PECCATO IN SPIRITUM SANCTUM.

dicentis, Ne igitur abiicite fiduciam vestram,) videtur hinc sequi, Ergò posse totaliter Electos Fideles excidere. Respondeo, Paræneses divinas huc non tendere, cum sint divinæ prædestinationis media, unde Apostolus, *Persuasimus nobis (inquit) de nobis, Dilecti, istis meliora, & cum salute conjuncta, etiam si ita loquamur*, Heb. 6. v. l. 9. Commonefaciendi igitur nostri causâ, ut memores nostræ infirmitatis, cohortationum hisce fulcris subinde nos erigamus, & in timore & tremore salutis nostræ operemur, hæc dicuntur.

CLXIV.

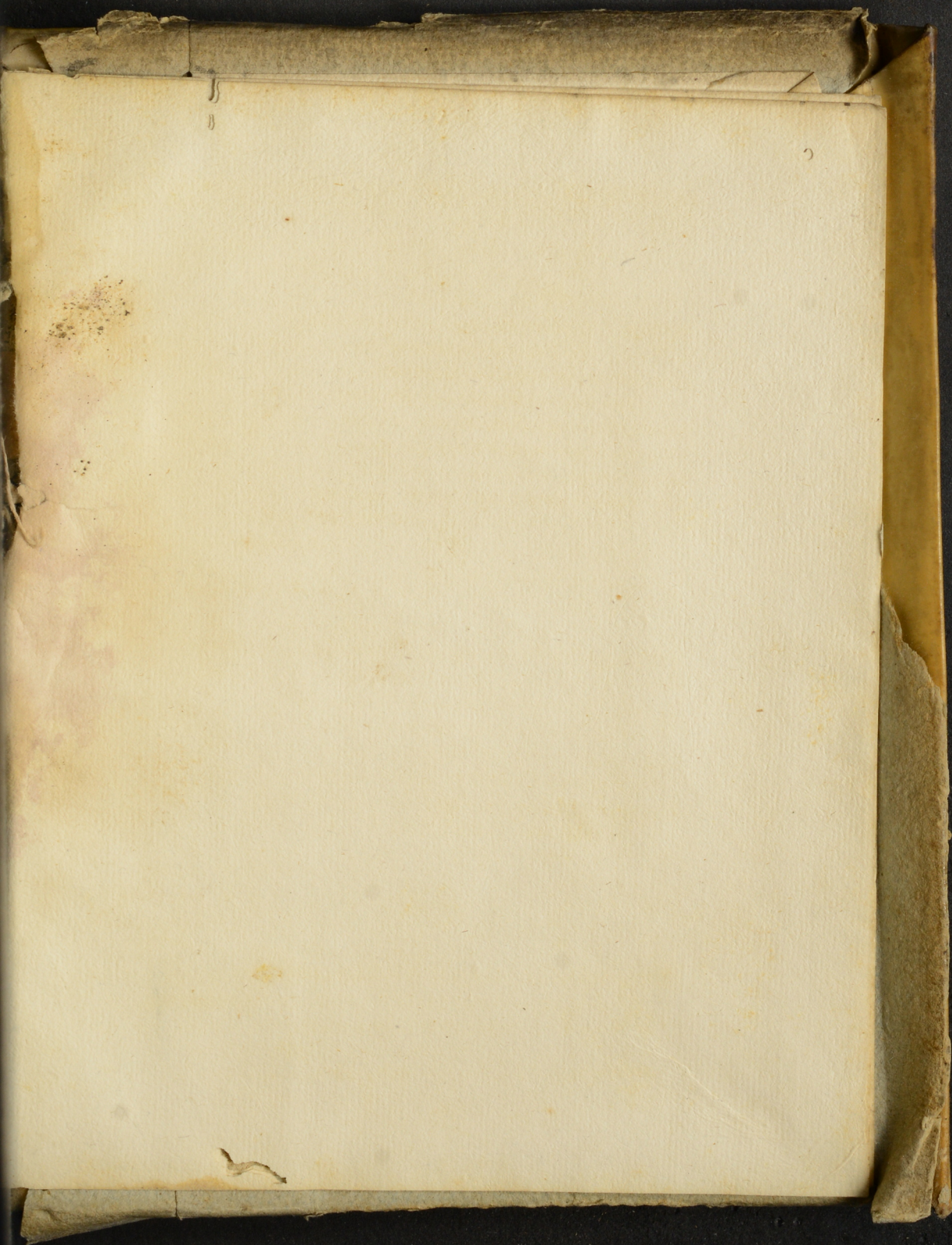
Oremus igitur Dominum, ut aperiat nobis mentis oculos, & convertat ad se corda nostra, ut in Spiritu & veritate ipsi serviamus, crescamus in fide, & coalescamus in pace & charitate, ne videamur contentionis funem in dogmatum fidei controversiis ultro velle trahere, omniaque pacificationis media, tanquam Solem è Mundo tollere, memores dicti Domini: *Adhuc parvum tempus Lux vobiscum est: Ambulate, dum Lucem habetis, ne vos tenebræ deprehendant. Nam qui ambulat in tenebris, nescit quò vadat. Dum Lucem habetis, credite in Lucem, ut Filii Lucis sitis.* Johan. 12. 35. In quam sententiam pie Magnum illud Germaniæ Lumen, Philippus Melancthon olim usurpavit:

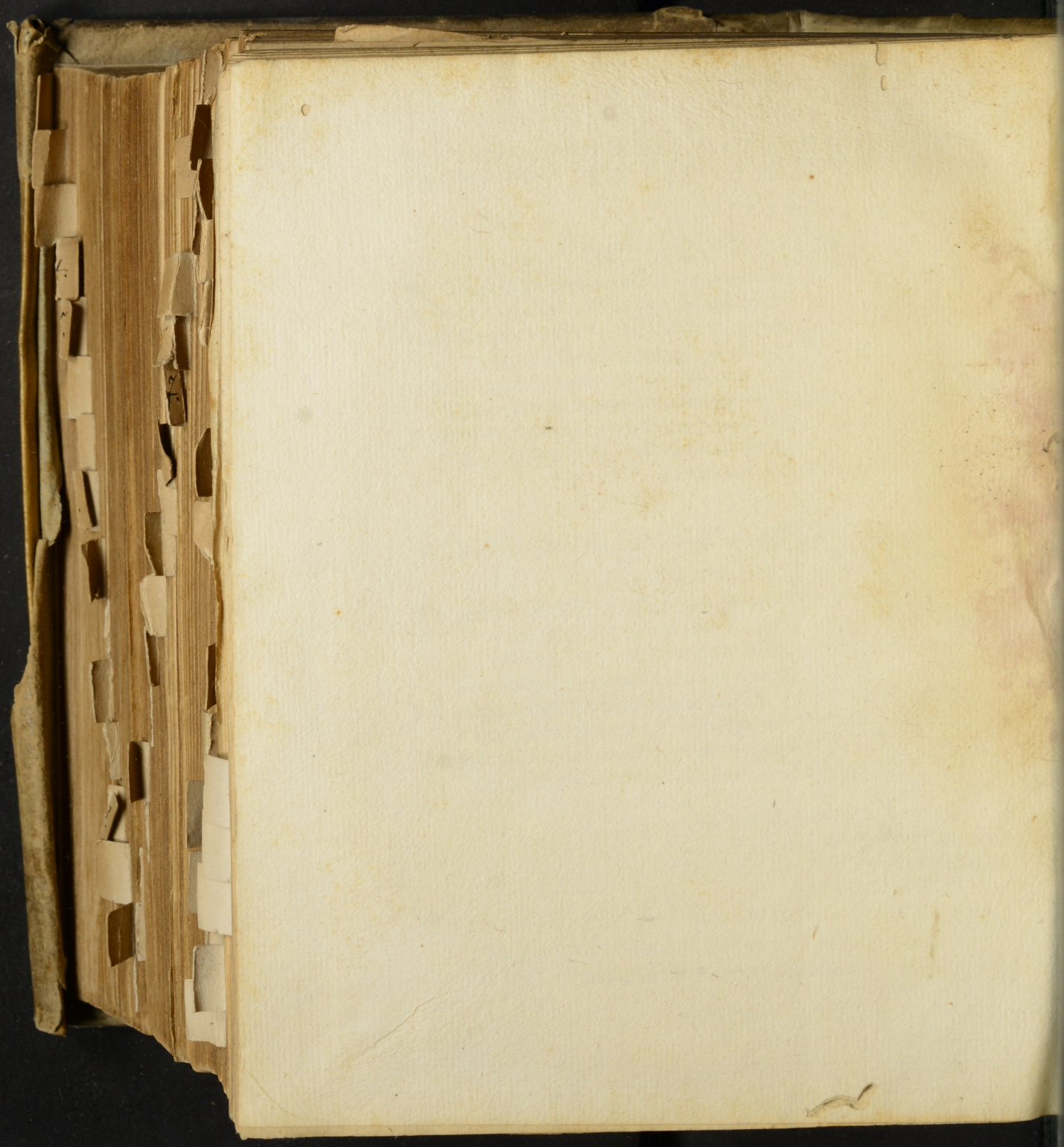
*Vespera nunc venit, nobiscum CHRISTE maneto;
Extingui lucem nec patiare tuam.*

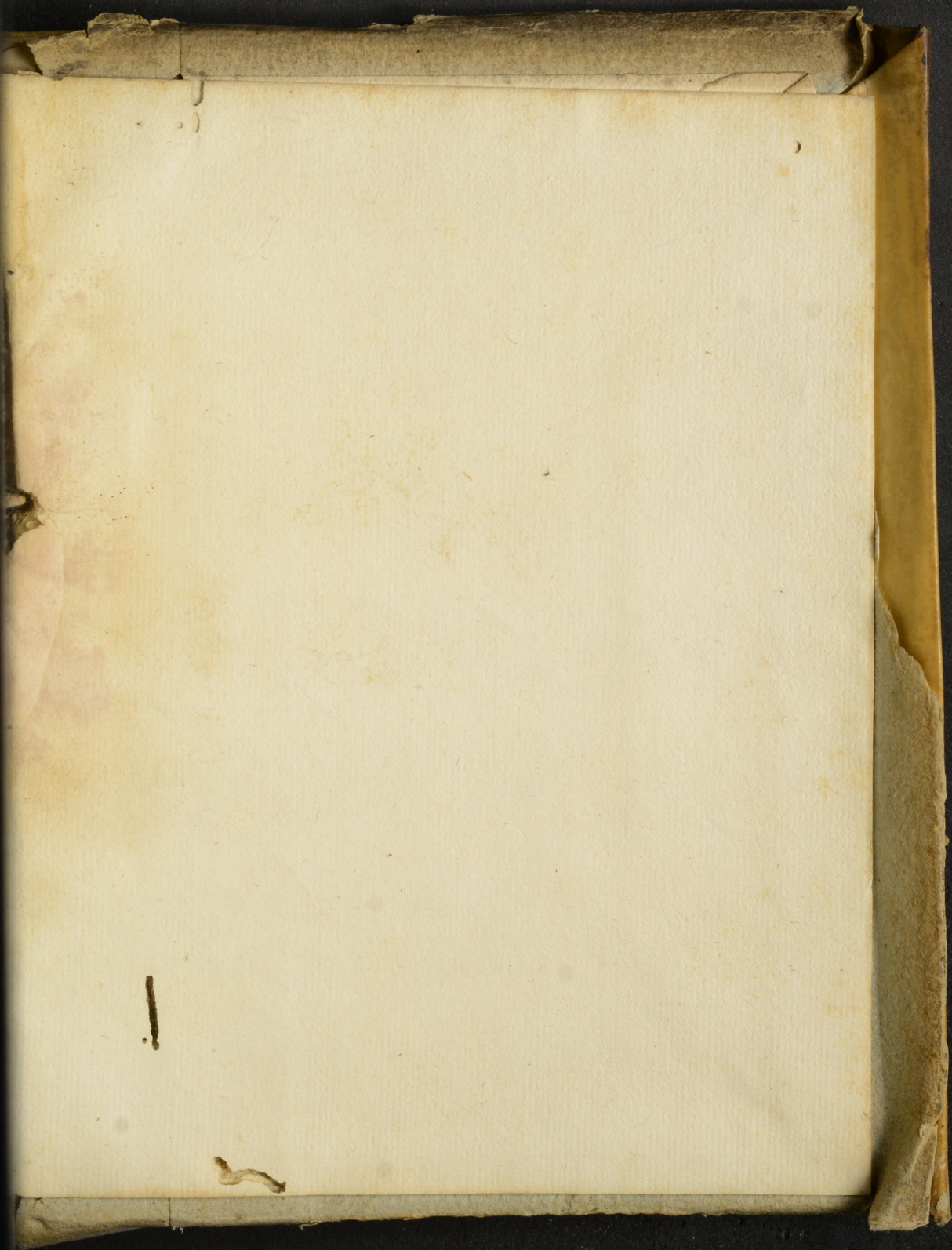
Errata conspectiora sic corrige.

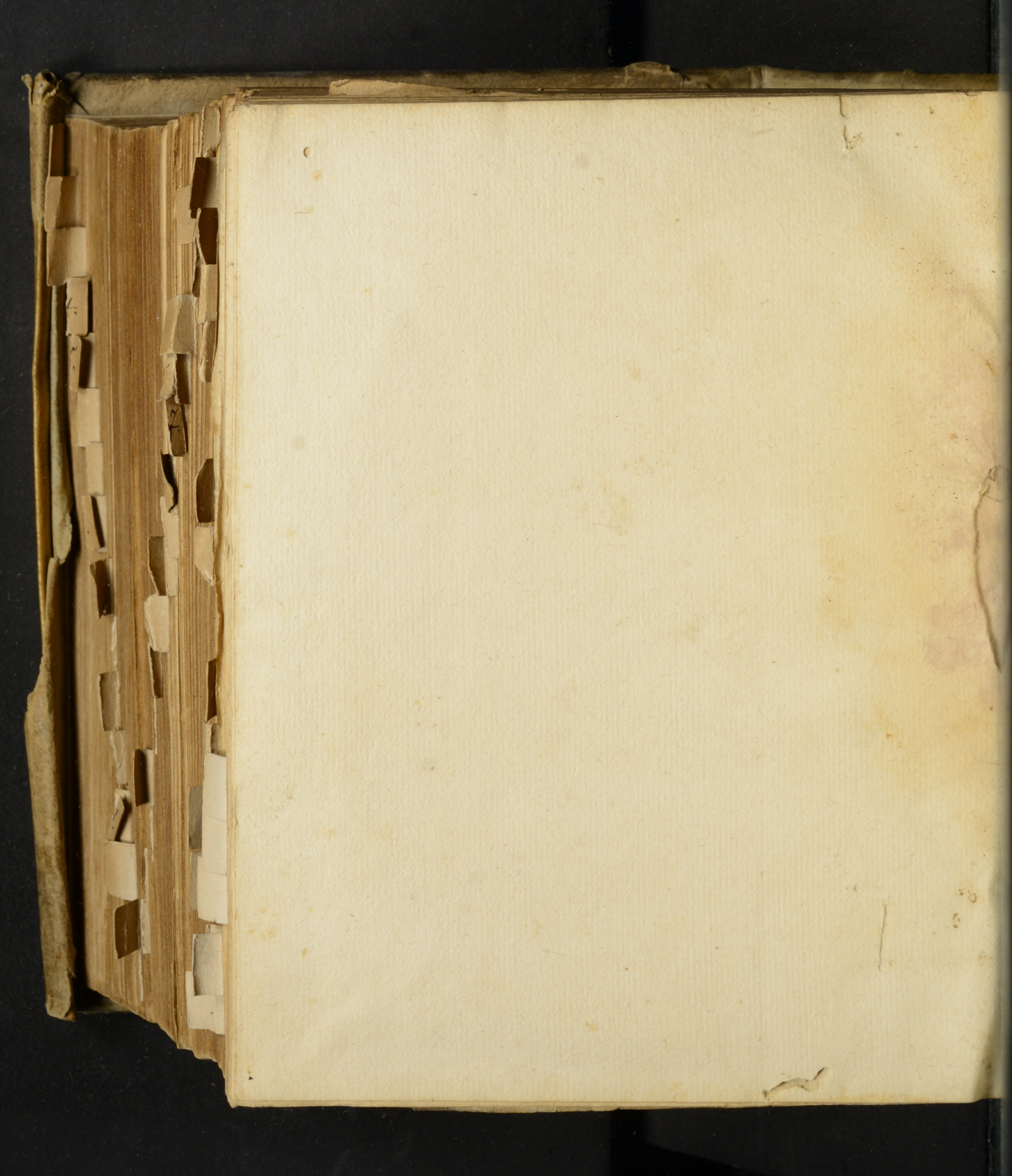
Pag. 6. thes. 10. l. 3. dele ad p. 14. thes. 43. l. 4. peccati p. 22. thes. 79. l. 9. unum. p. 26. th. 91. l. 3. diceret. p. 27. th. 96. l. 5. multipliciter. p. 28. thes. 99. l. 1. *Ἰννοκέντιος* p. 30. th. 107. l. 1. expressissimè p. 31. th. 114. l. 5. participes. p. 34. thes. 121. l. 3. conscientiam. p. 35. th. 135. l. 9. Nicomach. p. 36. th. 125. l. 3. martinum. p. 39. th. 38. l. 4. elapsi, & th. 139. l. 1. hæc.

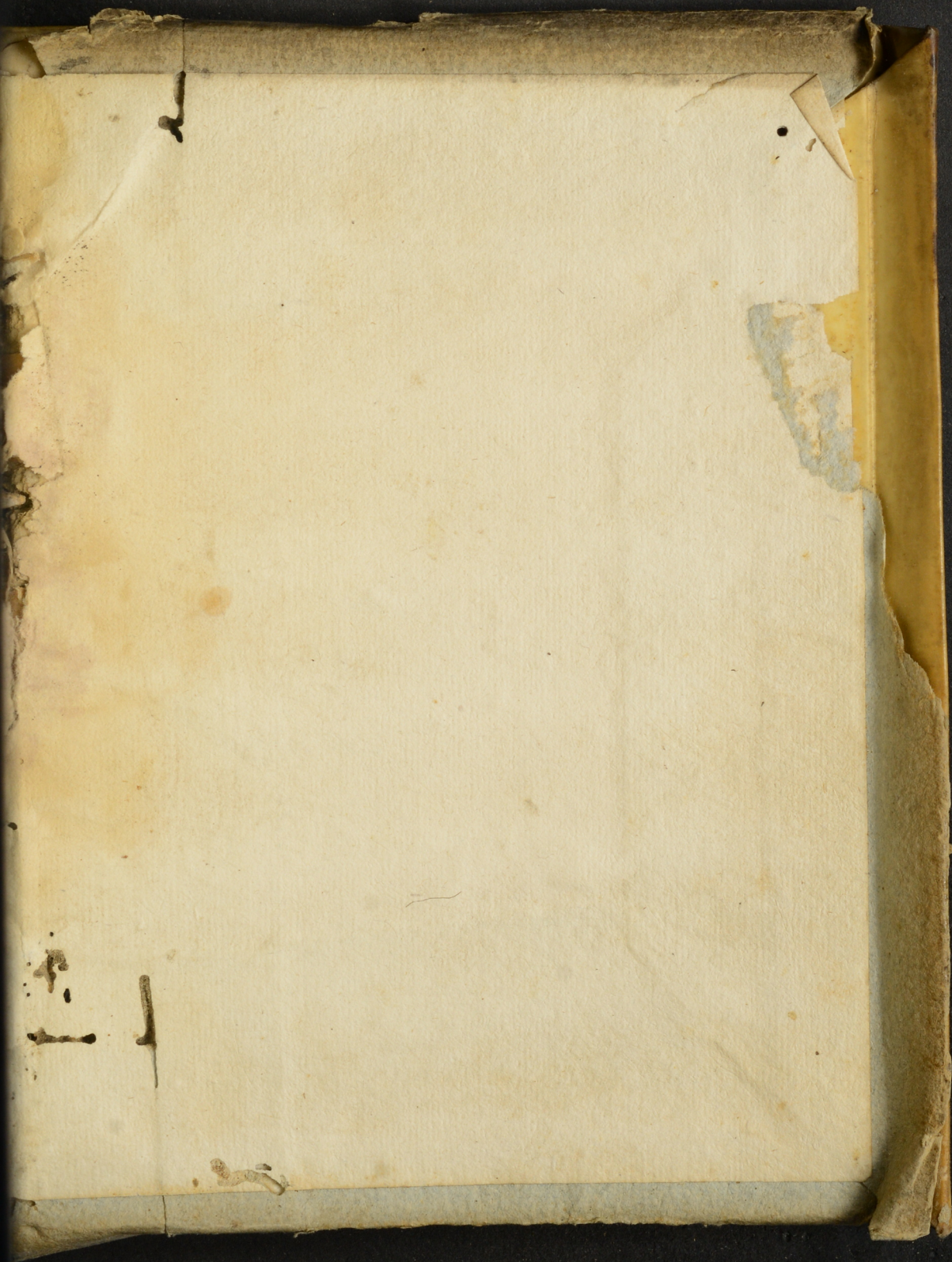
- F I N I S.

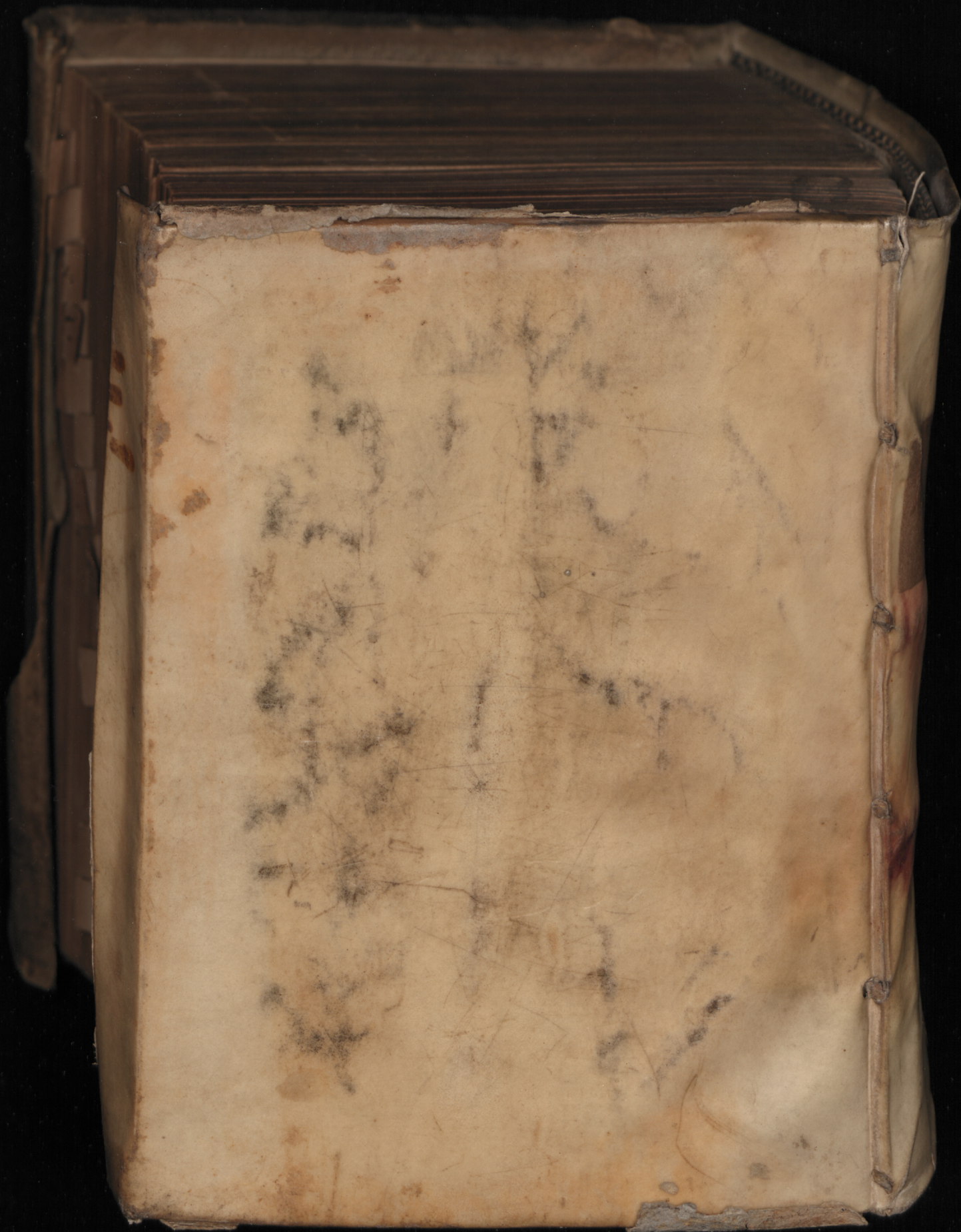

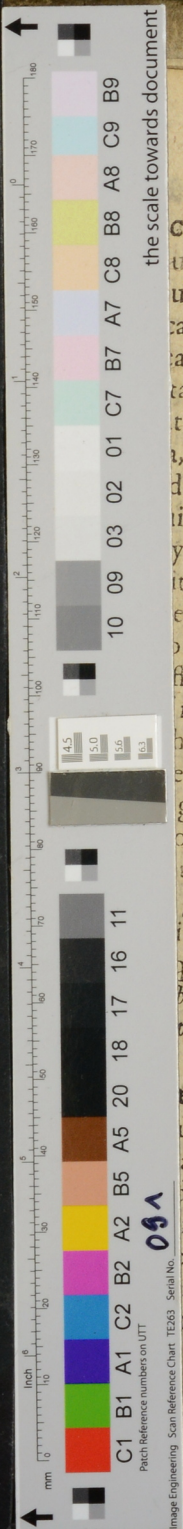

IV.

ca genus non est ars nec prudentia.

ut prolixi sumus, nulla flagitat nece stras: unico igr
ur: quicunq; habitus philosophicus non est practi-
ca vitia & virtutes, circa contingentia, circa ea quæ
adunt, illius quoq; genus esse nequit. Atqui Meta-
phis habitus Erg. genus ejus prudentia esse nequit.
t prudentiæ propria indoles, uti minorem ipsius
a, quæ est mera theoretica seu speculativa. De arte
dam movere ausi sunt, quibus opponimus hanc ar-
ti non competit definitio artis, illius genus ars esse
ysicæ non competit definitio Artis. Erg. Major
tio generis competit speciei generi subjectæ, quia
eò est corpus animatum sensu præditum. Minor
one artis. Ars, inqt. Philosophus 6. Ethic. est habi-
tfectivus: hoc a. de Metaphysica nemo sanæ men-
theor. transe. disp. 1. th. 28. p. 10. quia habitus pra-
physica, quomodo ars erit? Cum omnis ars sit habi-
es habitus practici: Forſan species alicui compe-
genus illius speciei? quod ego non crediderim,
omo sit & non animal: Hac ille. Artem contem-
m Mart. part Metaph. l. 1. q. 2. f. 1. & Scharf. theor.
p. 20. proclamamus σιδυρόζυλον. Nec juvat eum
io, quam ex Luciano suo accurato illo definitor
quæ quam perfecta & accurata sit, videatur Exc.
b. 1. art. 3. f. 3. p. 10. Scheibl. Met. l. 1. c. 1. art. 2. n.
p. 7. l. 1. quest. 1. & alii.

V.

ca genus non est intelligentia.

ulio non adeò sit apud Dd. Metaph. controver-
a brevis ero: sicut a. de scientia strictè ita dicta
lidedò non possit esse genus Metaphysicæ, quia
siones: ita nunc de intellectu dicimus, quod hic
æ constituere nequeat, quia præcisè Principia
mentum. Qui habitus in nudis acquiescit Prin-
a. esse nequit. Ast intelligentia talis est. Erg. Ma-

A 3

jor